

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İMAM HATİP ORTAOKULLARI 5.SINIFLARDA ARAPÇA
ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Seval GÜLTEKİN**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Musa YILDIZ**

Ankara - 2013

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İMAM HATİP ORTAOKULLARI 5.SINIFLARDA ARAPÇA
ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Seval GÜLTEKİN**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Musa YILDIZ**

Ankara - 2013

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Seval GÜLTEKİN'in "İmam Hatip Ortaokulları 5. Sınıflarda Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı tezi 12.07.2013 tarihinde, jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Seval GÜLTEKİN

JÜRİ ÜYELERİ:

İMZA

Prof. Dr. Musa YILDIZ

Yar. Doç. Dr. Cihaner AKÇAY

Yar. Doç. Dr. İbrahim Ethem POLAT

ÖZET

Giriş, iki bölüm, sonuç ve iki ekten oluşan “İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıflarda Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı bu çalışma ülkemizde İmam Hatip ortaokullarında Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunları belirleyip, gerekli görülen yerlerde önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır.

Giriş bölümünde, çalışmanın önemi, amacı ve alanı üzerinde durulmuştur.

Birinci bölümde, İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıflarda Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar; Türkçe ve Arapçanın yapılarından kaynaklanan sorunlar, kitaplardan kaynaklanan sorunlar, öğretim programından kaynaklanan sorunlar, öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar, öğrencilerden kaynaklanan sorunlar olmak üzere beş alt başlık altında incelenmiştir.

İkinci bölümde, öğretmen anketinden elde edilen veriler değerlendirilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

Sonuç bölümünde ise çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve varılan sonuçlar hakkında bilgi verilmiştir.

Ek-1’de öğretmenlere uygulanan anket, Ek-2’de Milli Eğitim Bakanlığının 5. Sınıf Arapça dersi Öğretim programı verilmiştir.

ABSTRACT

This work which consists of introduction, two parts, result and two appendixes with the title "The Problems in Teaching Arabic in Religious Vocational Secondary 5th Classes and Solution Offers" determines the problems encountered in teaching of Arabic in our country's religious vocational secondary schools and aims to advise where necessary.

In the introduction, we have focused on the importance and the purpose of the study.

In the first part, the problems encountered in teaching Arabic in Religious Vocational Secondary 5th Classes, the problems caused by Turkish and Arabic grammar structure, the problems caused by books, the problems caused by curriculum, the problems caused by the teachers and students are analyzed in five sub-titles.

In the second part, the teacher survey data obtained before were evaluated and recommendations are made.

In the result, a general evaluation of the study was carried out and given information about the conclusions.

In appendix 1 a survey applied on teachers and in appendix 2 Arabic lesson curriculum of Turkish Ministry of Education was given.

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, ülkemizde ortaokul düzeyinde Arapça öğretilen İmam- Hatip Ortaokullarının 5. sınıflarının Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara çözüm önerilerinin sunulması hedeflenmektedir.

Tezin giriş bölümünde çalışmanın önemi, amacı, alanı, sınırlılıkları ve varsayımlar gibi başlıklar altında çalışmanın genel hatları çizilmiştir.

Tezin birinci bölümünde İmam Hatip Ortaokulları 5. sınıflarda Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine değinilmiştir.

Tezin ikinci bölümünde öğretmenlerle anket çalışması yapılmıştır. Çalışma sonrası sorular tek tek ele alınıp, değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Değerlendirmeler ayrıca grafiklerle desteklenmiştir. Bu şekilde konunun uygulayıcılarına karşılaşılabilecekleri sorunlar hakkında bilgi verilmeye, yol gösterilmeye çalışılmıştır.

Ek-1’de öğretmenlere uygulanan anket, Ek-2’de Milli Eğitim Bakanlığının Arapça dersi öğretim programı verilmiştir.

Son olarak, çalışmanın başından beri beni yüreklendiren ve yönlendiren, her türlü yardım sağlayan ve her zaman desteğini esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. Musa YILDIZ’a, anket çalışmalarını cevaplandırarak bana yardımcı olan öğretmen arkadaşlarım Mehtap TUNOĞLU, Emine BULDUM, Faruk ARDA, Yasemin KAÇAR, Hacer Esra BULUT, Hatice GÜNGÖR ŞAHİNTÜRK, Fatma SANAY, Atiye İZGİN’e, manevi desteğini her zaman hissettiğim, sabrıyla ve yardımlarıyla hayatımı kolaylaştıran sevgili eşim Hasan GÜLTEKİN’e ve çalışma dönemim boyunca zaman zaman ihmal ettiğim biricik kızım Selen Haslet GÜLTEKİN’e teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii

GİRİŞ

Çalışmanın Önemi.....	1
Çalışmanın Amacı.....	2
Çalışmanın Alanı.....	3
Çalışmanın Sınırlılıkları.....	3
Çalışmanın Varsayımları.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

İMAM HATİP ORTAOKULU 5. SINIFLARDA ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

1.1. Türkçe ve Arapçanın Sesbiliminden Kaynaklanan Sorunlar.....	7
1.1.1. Türkçe ve Arapçanın Sesbiliminden Kaynaklanan Sorunlar.....	8
1.1.2. Türkçe ve Arapçada Ünsüzler.....	9
1.1.3. Türkçe ve Arapçada Ünlüler.....	12
1.1.4. Türkçe ve Arapçanın Biçiminden Kaynaklanan Sorunlar.....	15
1.2. Kitaplardan Kaynaklanan Sorunlar.....	25

1.3. Öğretim Programından Kaynaklanan Sorunlar	26
1.4. Öğretmenlerden Kaynaklanan Sorunlar	27
1.5. Öğrencilerden Kaynaklanan Sorunlar	29

İKİNCİ BÖLÜM

YAPILAN ÖĞRETMEN ANKETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Demografik Özellikler	31
2.1. Katılımcılar İle İlgili Kişisel Bilgiler	31
2.2. Arapça Ders Programının Bugünkü Durumu İle İlgili Sorular	39
2.3. Çapraz Değerlendirmeler	77
SONUÇ	86
KAYNAKÇA	89
EK-1 ÖĞRETMEN ANKETİ	92
EK-2 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 5. SINIF ARAPÇA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	9

GİRİŞ

Girişte çalışmanın önemi, amacı, alanı, sınırlılıkları ve varsayımlar üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın Önemi:

Dil öğrenmek insana öncelikli olarak okuma ve yazmayı öğretmek demektir. Daha sonra okuduğunu, dinlediğini doğru anlayabilecek bir zihin düzeyine getirmek, mezkur dilin dil kurallarını (gramer) öğrendikten sonra, kendisine yabancı olan bu dille artık kendi düşüncelerini sözle, yazıyla doğru anlatım yeteneğini kazanmaya başlamak, yabancı saydığı dildeki edebiyat eserlerini okuyabilmek, okurken bunlardan zevk almak, bu eserler yoluyla o dile ait ne varsa paylaşmak demektir.

20.yüzyılda başlayan teknolojik gelişmeler (Telgraf, Telefon, Radyo, Tv, İnternet vs.) insanlar arasındaki iletişim ve ilişkilerin gelişme ve yoğunlaşmasına büyük fayda ve imkânlar sağlamıştır. Aynı zamanda yine bu süreci; uluslararası ilişkilerin gelişmesine bağlı olarak dil öğrenimine/öğretimine duyulan ihtiyacı da günden güne artırmıştır. Bu ihtiyacı gidermek için harekete geçen dilbilimciler, dil öğretimi alanında yeni sistem ve yöntemler, farklı öğretim yolları üzerinde çalışmalar yapmışlar, bu alanda yüzlerce değerli eser bırakmışlardır.

Ülkemizde Arapça öğretimi ilköğretim dördüncü sınıftan son sınıfa kadar seçmeli Arapça dersi olarak, İmam Hatip Liseleri ve İmam Hatip Ortaokullarında ise Mesleki Arapça dersi adı altında yapılmaktadır. Yükseköğretimde ise Arapça dersi İlahiyat Fakülteleri, Arap Dili Edebiyatı bölümleri ve Arapça Öğretmenliği bölümlerinde yapılmaktadır.

İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Liselerindeki meslek dersleri içinde Arapça bir anlamda anahtar konumundadır. Çünkü başta Kur'ân ve hadis başta olmak üzere dini kaynaklar Arapça'dır. Bu nedenle mesleki metinleri okuyup anlayabilmek için bu dili öğrenmek gerekmektedir.

İmam Hatip Liselerindeki Arapça dersi 2010 yılına kadar yabancı dil olarak algılanıp, öyle okutulurken Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün 10.01.2010 tarihli kararıyla Arapça dersini müstakil bir alan olmaktan çıkarıp Mesleki Arapça adı altında Meslek Dersleri grubuna dahil etmiştir.

İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü İmam Hatip Lisesi öğrencilerine çalışmalarında kaynaklık edecek metinlerin dili büyük orandan Arapçadır. Bu da Arapça öğretiminin İmam Hatip Liselerindeki önemini artırmaktadır.

Bu çalışmada ise 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılı İmam Hatip Ortaokulu 5.sınıflarda Arapça öğretimindeki karşılaşılan zorluklar ve çalışmalar neticesinde çözüm önerileri sunmaktır. Böylelikle bu çalışmada yapılan değerlendirmeler ışığında Arapça öğretimine katkıda bulunulacaktır.

Çalışmanın Amacı:

Arapça dersi İHL ders programında oldukça önemli bir yere sahiptir. 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında İmam Hatip Ortaokulları 5.sınıflarında haftada 4 saat Arapça dersi okutulmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, İmam Hatip Ortaokullarında ve Liselerinde okutulan Arapça derslerinin öğretimindeki kalite ve başarıyı artırmaya katkıda bulunmaktır.

Araştırmanın temel amacı çerçevesinde, Arapça öğretimin alanındaki gelişmelere katkıda bulunmak üzere, ders programındaki amaçların ne kadar gerçekleştiği uygulamanın bugünkü durumunu, sorunlarını belirlemek hedeflenmiştir. Bunun için bu dersi okutan öğretmenlerin görüşlerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Düzenlenen anketlerden yola çıkarak öneri ve açıklamalarda bulunulacaktır.

Çalışmanın Alanı:

Bu çalışmanın alanı Türkiye’de bir ortaokul kurumu olan İmam Hatip Ortaokulunda öğretilen Arapça dersiyle sınırlandırılmıştır.

Belirtilen amaca ulaşmak için hazırlanan anket, Türkiye’nin çeşitli yerlerinde çalışan Arapça Öğretmenleri tarafından cevaplandırılacaktır.

Öğretmen anketi ile, bu dersi veren öğretmenlerin sorunlarla ilgili görüşleri, önerileri ve beklentilerini belirlemek hedeflenmektedir.

Sonuç bölümünde yapılan değerlendirmeler düzenlenen anketlerin sonuçlarına dayandırılacaktır.

Çalışmanın Sınırlılıkları:

Bu alanda bir takım araştırmalar yapılmıştır.

- 2002 yılında Mücella CANGİR, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde Prof. Dr. Azmi YÜKSEL danışmanlığında “İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar” başlıklı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.
- 2012 yılında Abdulluttalip IŞIDAN, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde Prof. Dr. Musa YILDIZ danışmanlığında “Türkiye’de Arapça Öğretimi Açısından İmam Hatip Liseleri Mesleki Arapça adlı ders kitabı serisinin değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.
- 2004 yılında Nazan ERTÜRK, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde Yrd. Doç. Dr. Cihaner AKÇAY’ın danışmanlığında

“Türkiye’de Arapça Öğretimi açısından İmam Hatip Liseleri için Yeni Programa Uygun Arapça” adlı ders kitabının serisinin değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır.

Çalışmanın Varsayımları:

- İmam Hatip Liseleri ve Ortaokullarında Arapça öğretimi önemli bir yer tutmaktadır.
- İmam Hatip Liselerine konulan Mesleki Arapça dersi ile daha önce okutulan Arapça dersi içerik ve öğretim metotları bakımından hiçbir farklılık göstermemektedir.
- Daha önce yabancı dil olarak okutulan Arapça dersinin adının mesleki Arapça olarak değiştirilip Meslek dersi olarak kabul edilmesi yanlıştır.
- İmam Hatip Liseleri ve Ortaokullarında Arapçanın en iyi şekilde öğretilmesi için dersin yabancı dil olarak kabul edilmesi, dersin içeriğinin ve öğretim metotlarının ona göre belirlenmesi gerekmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İMAM HATİP ORTAOKULU 5. SINIFLARDA ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR

Öncelikle bu çalışmanın konusunun genel itibarıyla dil olduğunu belirtmek gerekir. Dil, bugüne kadar pek çok bilim adamını, toplum bilimcilerini ve özellikle dilbilimcilerini düşündüren ve meşgul eden bir mefhum olmuştur. Hızla gelişen iletişim araçlarıyla dünya küçük bir köy haline gelmiş ve insanlar arası ilişkiler her geçen gün daha da yoğunlaşmıştır. Kuşkusuz bu süreçte iletişimi sağlayan en büyük araç dil olmuştur. Dolayısıyla dillerin öğrenilmesi/öğretilmesi kaçınılmaz olarak önem kazanmıştır.

Tarih boyunca insanların değişik amaç ve biçimlerde yabancı dil öğrendikleri bilinmektedir. Bireyin başka bir toplum içinde hayatını sürdürmek zorunda kalması kendi kültürel değerlerini diğer dilleri konuşan insanlara aktarma isteği veya onların kültürel değerlerini öğrenme merakı ve bunun yanında hem bireysel hem de kurumsal olarak ticaret, siyaset, askerlik, bilim, sanat, çalışma, turizm, eğitim, kültür, haberleşme alanlarında ikili-çoklu olmak üzere türlü ilişkiler kurup yürütebilmeleri için ana dillerinden başka dillere öğrenme gereksinimi duymuşlardır (Şahin, 2007).

Ortaokul 5. Sınıflarda Arapça Öğretiminde karşılaşılan sorunlara değinmeden önce kaynak dil ve hedef dilin ait olduğu dil ailelerinden ve bunların özelliklerinden kısaca bahsetmek gerekmektedir.

Köken bakımından Ural-Altay dil ailesine mensup olan Türkçe, yapı bakımından eklemeli dillerin bir alt grubu olan sondan eklemeli dillerdendir. Eklemeli dillerde değişmeden kalan sabit kelime kökleri ile bunlara eklenen çeşitli ekler vardır. Kelimenin sonuna eklenen bu ekler, kökle kaynaşarak kelime anlam ve görev değişikliği meydana getirir. Türkçede ön ek yoktur. Ekler her zaman kök ve

gövde sonuna getirildiği için Türkçe sondan eklemeli bir dildir. Ekler kelimelerden yeni anlamda kelimeler türetmek üzere gelen "Yapım ekleri" ve kelimeler arasında geçici anlam bağlantıları kurmak üzere gelen "Çekim ekleri" olmak üzere ikiye ayrılır. (Korkmaz, 2003: 63). Türkçe Altay dil grubunun tipik özelliklerini gösterir. Bu dillerde cinsiyet yoktur. Cümle yapısı bakımından özne, fiilden önce gelir ve genelde baştadır. Fiil cümlelerin sonundadır. Ad ve sıfat tamlamalarında belirten, belirtilenden önce gelir (Korkmaz, 2003: 71).

Arapça köken bakımından Hami-Sami dil ailesine mensuptur ve yapı bakımından bükümlü dillerin alt grubu olan kök bükümlü dillerdendir. Bükümlü dillerde de tek veya çok heceli kökler ile ekler vardır. Bu dil grubunun temel özelliği çekim sırasında kökün, özellikle kökteki ünlünün değişikliğe uğramasıdır. Türkçe gibi bağlantılı dillerde hiçbir zaman böyle bir değişime rastlanmaz (Aksan, 2003: 107; Korkmaz, 2003: 63). Kök bükümlü dillerde, kelime kökü değiştiği hâlde, kelime kökü ile türetilen kelime arasında ses yapısı bakımından bir ilgi bağı vardır. Kelime köküdeki ünsüzlerden oluşan asıl sesler yeni kelimelerde de korunmuştur. Arapçada ünlü kırılması "Vezin" denilen belirli kalıplar içinde yapılır (Korkmaz, 2003: 63).

Kaynak dil ve hedef dilin ait olduğu dil ailelerine kısaca değindikten sonra İmam Hatip Ortaokulu 5. sınıflarda Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunlara geçebiliriz.

Arapçanın bir yabancı dil olma niteliği ile din dili olma niteliği arasında yaşadığı kimlik karmaşası, harf sisteminin farklı oluşu, kendine has yapısal bazı özellikleri, genel yabancı dil öğretiminde karşılaşılan birtakım problemlerin yanı sıra aşılması gereken ilave sıkıntılar olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu bölümde gözlemlenen, kaynaklarda yer alan ya da ihtimal dâhilinde olan belli başlı sorunlar ele alınacaktır. Bu sorunları şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

1. Türkçe ve Arapçanın sesbiliminden kaynaklanan sorunlar
2. Kitaplardan kaynaklanan sorunlar
3. Öğretim Programından kaynaklanan sorunlar
4. Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar
5. Öğrencilerden kaynaklanan sorunlar

1.1. TÜRKÇE VE ARAPÇANIN SESBİLİMİNDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR:

Ural-Altay dil ailesinin Altay kolundan olan Türkçe ile Sami dil ailesinin batı kolunun kuzey dalından olan Arapça, birbirinden farklı iki köken farkı, aralarında yapısal farklılıkların olmasına sebep olmuştur. Ancak, köken farkına rağmen iki dil arasında çok etkin alışveriş ve yakınlaşma, bazı benzeşen yönlerin oluşmasına da sebep olmuştur (Güneş; 2002; 16-17).

Çağdaş yabancı dil öğretimi, ana dil ile hedef dil arasındaki benzeşen ve benzeşmeyen özelliklerin karşılaştırmalı olarak öğretiminin öğrenimi daha kolay ve verimli hâle getirdiğini kabul eder. Bu ilke esas alınarak Arapçanın Türkçe ile benzeştiği konuların öğretiminde benzerlikten yararlanarak öğretim kolaylaştırılabilir. Öğrenci benzeşen noktaların yapısal biçimi bildiği için sadece bunların içeriğini öğrenmekle yetineceğinden yükü yarı yarıya hafifleyecek ve bu da öğrenimde pozitif faydalar sağlayacaktır. Yine aynı şekilde diller arasında benzeşmeyen ve hatta tamamen birbirine ters olan konuların da ters durumları, benzeşmeyenler olarak tanımlandığında öğrencinin dikkati üzerinde yoğunlaşır ve negatif pozisyonundan pozitif sonuçlar elde edilir. Bu sebeple verimli bir öğrenim

için mutlaka Arapça ve Türkçe, dilbilim esaslarına uygun olarak karşılaştırılmalı ve daha sonra da öğretim, belirlenen esaslara uygun olarak yapılmalıdır. Bu maksada hizmet eder maksadıyla 5 temel alanda benzeşen ve benzeşmeyen özellikler karşılaştırılarak sunulmuştur (Doğan; 2006; 73).

1.1.1. Türkçe ve Arapçanın Sesbiliminden Kaynaklanan Sorunlar:

Arapçanın ses sistemi Türkçenin ses sisteminden tamamen farklıdır. Bu özellik aynı zamanda dünya dilleri arasındaki farklılığın da ana kaynağıdır. Türklerle Araplar arasındaki tarihî yakınlık kaynaşmanın etkisiyle, Arapçanın ses yapısının ihmal edilerek, daha çok Türkçe telaffuza benzeyen ve Arapça telaffuz şeklinden farklı bir sesletim biçiminin benimsenmesi, öğretimde ve özellikle iletişimde önemli bir problem olarak Arapça öğrenenlerin karşısına çıkmaktadır. Oysa ki, Arapça yabancı dildir, sesleri de kendisine özgü nitelikleriyle birlikte bir yabancı dilin sesleri nasıl öğretilirse öyle öğretilmelidir (Doğan; 2006; 73).

Konuşma becerisi, etkinleşmesi için gerekli bilgi tamamlandıktan sonra seslendirme merkezinin gırtlak, çene, dil, dudak ve yanaktaki sinir sistemiyle birlikte harekete geçerek beyinden alınan emirlerin uygulamaya geçirilmesidir. Yani anlatılacak düşünce ve fikirler ancak fizikî iletişim biçimine uygun ses düzenine dönüştürülürse iletişim aracı olma özelliğini kazanır. Bunun için konuşma melekesi Türkçe oluşmuş bir öğrenciye, yabancı dil olarak Arapça iletişim becerisi kazandırılırken öğretim var olan “etki aktarım” sistemine uygun olarak düzenlenmelidir. Bu yolla mevcut sisteme Arapça konuşma da eklenmiş olur. Eğer farklı bir sistem oluşturma şeklinde algılanırsa, yeniden konuşma öğretiliyor şekline dönüşür ve kolay öğrenme engellenmiş olur. Konuşma becerisinin Arapça olarak yeniden biçimlendirilmesi için iki dil arasında ses intikali karşılaştırmalı olarak öğretilirse, var olan konuşma becerisi yeni seslerle koordine edilmiş olur ve öğrenme daha hızlı ve verimli olur (Baha Pars; Hüsnü Cırıtlı; Mithat Enç; Turhan Oğuzkan; 1976; 217).

Soldan sağa doğru yazılan Türk alfabesinde yirmi dokuz (29) harf vardır. Bunlardan sekizi ünlü, yirmi biri ünsüzdür. Sağdan sola yazılan Arap alfabesinde ise yirmi sekiz (28) harf vardır. Ancak ünlüleri gösteren harekeler vardır. Arapçada olan kısa sesliler fetha (—), kesra (—), damme (—) dir. Uzun ünlüler ي / و / ا ile gösterilir. Örneğin ; دعا – deâ, كتبوا – ketebû, ماضي – mâdî gibi (Polat; 1998; 23).

1.1.2. Türkçe ve Arapçada ünsüzler:

1.1.2.1. Türkçede olup da Arapçada olmayan ünsüzler şunlardır (Emrullah İşler; 1996; 21):

ç, g, ğ, j, p, v

Türkçede olup da Arapçada olmayan ünsüzler Arapçada birkaç türlü ünsüzle karşılanır. Bu konuda aşağıda verilen örneklerde özellikle Türkçeden Arapçaya geçen kelimeler kullanılmıştır (Polat; 1998; 27).

1.1.2.1.1. ç ünsüzü: Dişler birbiri üzerine binecek kadar yaklaşır. Dil ucunun ön kenarları iki sıra dişin arkasında yayılır. Bu şekilde durdurulan hava, alt çenenin aşağı düşmesiyle serbestleyerek dile ve diş arasına sürtünüp tonsuz olarak çıkar. “ç” ünsüzü “t” ve “ş” ünsüzlerinin kaynaşmasıyla meydana gelir. Çadır, çiçek gibi. Arapçada “c, ş, k ve s” ünsüzleriyle ifade edilir. Örneğin, elçi – elci, akçe – akce, çörek – curek gibi.

1.1.2.1.2. g ünsüzü: Dil sırtının damağının geçişini, bir de damağın daha ön kısmını kapatmasıyla meydana gelir ve tonlu olarak çıkarılır. İki boğumlanma noktası vardır. Gel, gör, git örneklerinde olduğu gibi ince ünlülerle damağın ön kısmından; gıcık, gocuk, guguk örneklerinde olduğu gibi kalın ünlülerle damağın gerisinden çıkar. Arapçada “k” ve “c” ünsüzü ile ifade edilir. Örnek: vergi – verki, tezgah – tezkah, nargile – narcile gibi.

1.1.2.1.3. p ünsüzü: Dudakların birleşip açılmasıyla ve tonsuz olarak meydana gelir. Paket, papatya, palamut gibi. Bu ses arapçada “b” ünsüzü ile ifade edilir. Örnek: paşa – başa, postacı – bostacı, köprü – kobru gibi.

1.1.2.2. Arapçada olup da Türkçede olmayan ünsüzler şunlardır (Emrullah İşler;a.g.m.;s.21):

ث، خ، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، ق

‘Abdullah‘Abdulhâmid Suveyd bu seslerin çıkış yerlerini şu şekilde belirtir (A.Suveyd; 1993; 165-168).

1.1.2.2.1. ث “peltek se” ünsüzü: Ses kirişlerini titretmeden boğazdan gelen havanın ağızdan çıkış sırasında dilin ön dişler arasına sıkıştırılmasıyla meydana gelen sestir. Türkçede sırayla “t” sonra da “s” ünsüzlerinin kaynaşması ve dilin ön dişlere geçmesiyle ifade edilebilir. Örnek: ثوب

1.1.2.2.2. ح “ha” ünsüzü: Gizli ve kalın bir sestir. Ses kirişlerini titretmeden gelen havanın gırtlakta küçük dilin sıkıştırılması sonucu hırıltısız bir şekilde geçmesiyle çıkartılır. Türkçedeki “hak” ve “hangi” kelimelerinde bulunan “h” sesine biraz benzer. Ancak tam olarak karşılamaz.

1.1.2.2.3. ح “ha” ünsüzü: Gizli ve kalın bir sestir. Ses kirişlerini titretmeden gelen hava gırtlaktan geçerken küçük dilin sıkıştırılmasıyla hırıltılı bir ses olarak çıkar. Bu ses Türkçede yoktur. Örnek: خبر – haber gibi kelimelerin okunuşları Türkçedeki okunuşlarından farklıdır. Bu ses Türkçede “h” sesi ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

1.1.2.2.4. ذ “zel” ünsüzü: Nefesin ses kirişlerini titreterek boğaz ve ağza gelen havanın ağızdan çıkış sırasında dilin uç kısmının üst dişlerin üzerine hafifçe dokunarak havanın basınçlı bir şekilde çıkarılmasıyla olur. Türkçede “s” ve “z” ünsüzünün kaynaşmasıyla ifade edilir. Örnek: ذكر – zikir.

1.1.2.2.5. ص “sâd” ünsüzü: Türkçede “s” ünsüzünün kalın okunmasıyla ifade edilir. Bu harf dilin orta kemsinin üst damağa yapışmasıyla çıkar. Örnek: sancak, saklambaç kelimelerindeki “s” ünsüzlerinin okunuşu gibi.

1.1.2.2.6. ض “dâd” ünsüzü: Türkçede “z”, “d” ve “t” ünsüzlerinin üçünün kaynaşmasıyla karşılanabilir. Bu ses açık ve vurgulu bir sestir. Ses kırımlarını titreterek içten gelen hava ağza geldiği zaman dilin ön kısmı üst damağa iyice yapışır ve birden bire ileriye doğru itilmesiyle çıkar. Örnek: darbe, zam kelimeleri Arapçada ضربة – darbe, ضم – dam şeklinde ifade edilir.

1.1.2.2.7. ظ “zâ” ünsüzü: Dilin ön kısmının üst damağa yapıştırılarak ileriye doğru hafif hafif itilmesi ve arka kısmının da birazcık kabartılmasıyla çıkarılır. Türkçede “z” ünsüzünün kalın okunmasıyla ifade edilir. Örnek: ظرف – zarf, ظهور – zuhûr gibi.

1.1.2.2.8. ع “ayn” ünsüzü: Çıkış yeri bakımından ح sesine benzer. Ancak ötümlüdür. Türkçede “a”, “i”, “o”, “ö” ve “u” ünlüleriyle ifade edilir. Örnek: عين – ayn, عسل – asel gibi.

1.1.2.2.9. غ “ğayn” ünsüzü: Çıkış yeri bakımından خ sesine benzer. Ancak ötümlüdür. Türkçede “g” ünsüzüne yakındır. Örnek: غرفة – gurfe, غرب – garb gibi.

1.1.2.2.10. ق “kâf” ünsüzü: Ses kırımları titremeden gelen havanın aniden küçük dilin bulunduğu yerde tıkanması ve yine birden kalkmasıyla çıkarılır. Türkçedeki “karga” ve “kafa” kelimelerinde bulunan “k” sesine biraz benzer.

1.1.2.2.11. و “vav” ünsüzü: Türkçede diş dudak ünsüzü olan “v” ünsüzü genel olarak Arapçada aynı şekilde kullanılmaktadır. Arapçadaki kullanımı ise daha çok İngilizcedeki “w” ünsüzünü andırmaktadır.

1.1.2.3. Türkçe ve Arapçadaki diğer ünsüzler ortaktır. Ancak birkaç ünsüzde küçük bazı farklılıklar vardır. Bunlar :

1.1.2.3.1. ب “b” ünsüzü: Her iki dilde de dudak patlama ünsüzüdür. Bu ünsüz Türkçede sadece ön seste bulunur. Son seste ise sertleşerek ötümsüz “p” ünsüzüne dönüşür. Arapçada ise böyle değişiklik olmaz. Örnek olarak, Arapça asıllı olan “kitap” kelimesindeki “p” ünsüzünün aslı “b” ünsüzüdür.

1.1.2.3.2. ط “ta” ünsüzü: Vurgulu ve gizli bir sestir. Bu ses “t” art damaksılın söylenişi sırasında dilin arka kısmının birazcık yükseltilerek ön kısmının üst damağa iyice yapıştırılmasıyla çıkartılır. Türkçede “t” ve “d” ünsüzlerinin kaynaşmasıyla ifade edilen “t”ye benzer. Örnek: طريق – tarîk, شیطان – şeytan gibi (Polat; 1998; 27-29); (Emrullah İşler; 2001; 12-23).

1.1.3. Türkçede ve Arapçada ünlüler:

1.1.3.1. Türkçede ünlüler:

Türkçede 8 (sekiz) ünlü vardır. Bunlar kendi aralarında şu şekilde sınıflandırılır (Zülfikar; 1991; s.36):

a : kalın, geniş, düz

ı : kalın, dar, düz

o : kalın, geniş, yuvarlak

u : kalın, dar, yuvarlar

e : ince, geniş, düz

i : ince, dar, düz

ö : ince, geniş, yuvarlar

ü : ince, dar, yuvarlak

1.1.3.2. Türkçedeki ünlüler çıkış biçimine göre şu şekilde bölümlere ayrılabilir (Aksan; 1990; 27-28) :

1.1.3.2.1. Ağız kanalının açıklığına göre iki grupta incelenebilir:

1.1.3.2.1.1. Açık ünlüler : a, e, o, ö

1.1.3.2.1.2. Kapalı ünlüler : ı, i, u, ü

1.1.3.2.2. Dilin durumuna göre iki grupta incelenebilir :

1.1.3.2.2.1. Ön dil ünlüleri : e, i, ö, ü

1.1.3.2.2.2. Arka dil ünlüleri : a, ı, o, u

1.1.3.2.3. Dudakların durumuna göre iki grupta incelenebilir :

1.1.3.2.3.1. Düz ünlüler : a, e, ı, i

1.1.3.2.3.2. Yuvarlak ünlüler : o, ö, u, ü

1.1.3.3. Arapçada ünlüler :

Arapçadaki ünlüler, uzun ünlüler dışında yazıda Türkçedeki gibi açıkça görülmemektedir. Okunduğu ve söylendiği zaman ortaya çıkar. Ancak, Kur'ân'ın okunması gibi bazen anlam karışıklığından kaçınmak için kısa ünlüler çeşitli simgelerle gösterilir.

Fetha (—) : Harfin üzerinde bir çizgiyle gösterilir. Bu simge Türkçedeki “a” ve “e” ünlülerine karşılık gelir.

Kesra (—) : Harfin altında bir çizgiyle gösterilir. Bu simge Türkçedeki “ı” ünlüsüne karşılık gelir.

Damme (—) : Harfin üzerinde Arapçadaki “vav” harfinin küçültülmüş şekli ile gösterilir. Bu simge Türkçedeki “u” ünlüsüne karşılık gelir. Türkçede olan “o”, “ö”, “ü”, “ı” ünlüleri Arapçada yoktur.

1.1.3.4. Çıkış biçimi bakımından Arapçadaki ünlüler şu bölümlerde incelenebilir.

1.1.3.4.1. Dilin durumuna göre üç grupta incelenebilir:

1.1.3.4.1.1. Ön dil ünlüleri: Kesra (—) –i ve uzun ünlü (ي) –î

1.1.3.4.1.2. Orta dil ünlüleri: Fetha (—) –a, –e ve uzun ünlü (آ / إ) –â

1.1.3.4.1.3. Art dil ünlüleri: Damme (—) –u ve uzun ünlü (و) –û

1.1.3.4.2. Dudakların durumuna göre iki grupta incelenebilir.

1.1.3.4.2.1. Düz ünlüler: (—) –i ve uzun ünlü (ي) –î, (—) –a, –e ve uzun ünlü (آ / إ / ع) –â

1.1.3.4.2.2. Yuvarlak ünlüler: (—) –u ve uzun ünlü (و) –û

Fetha (—) “a” ünlüsü: Türkçede “a” ünlüsü açık, düz ve art dil ünlüsüdür. Arapçada ise bunun tam karşılığı yoktur. Ancak bu ünlüye benzer olarak açık, düz ve dil ortası ünlüsü olan “a” ünlüsü vardır.

Fetha (—) “e” ünlüsü: Türkçede “e” ünlüsü açık, düz ve ön dil ünlüsüdür. Arapçada ise buna benzer olarak açık, düz ve orta dil ünlüsü vardır.

Kesra (—) “i” ünlüsü: Türkçede “i” ünlüsü kapalı, düz ve ön dil ünlüsüdür. Arapçada ise buna benzer olarak kapalı, düz ve ön dil ünlüsü vardır.

Damme (—) “u” ünlüsü: Türkçede “u” ünlüsü kapalı, yuvarlak ve art dil ünlüsüdür. Arapçada ise buna benzer olarak kapalı, yuvarlak ve art dil ünlüsü vardır (Polat; 1998; 30-31).

1.1.4. Türkçe ve Arapçanın Biçim (Morfoloji) inden Kaynaklanan Sorunlar:

Diller arası yapı farklılıkları yabancı dil öğrenen öğrencilerin her zaman en çok güçlük çektikleri bir konudur (Akçay; 2005; 88). Öğrencinin böyle bir zorlukla karşılaşmaması için anadil Türkçe ile hedef dil Arapçanın yapı sistemlerinin karşılaştırmalı olarak öğretilmeli ve gerektiğinde karşılıklı yapı ve kavram geçişlerinin eşit, dengeli ve kolayca yapılabilmesi sağlanmalıdır. Anadil ile hedef dil arasında eşitlik esasına göre karşılıklı aktarım sağlanamazsa öğrenim hedefleri istenilen düzeyde gerçekleşmez. Bunun için her iki dil bu maksada uygun olarak incelenmeli ve elde edilen sonuçlara uygun bir öğretim planı hazırlanarak uygulanmalıdır.

İki dil arasında biçimsel olarak *benzeşen* veya *benzeşmeyen* yapılar karşılaştırılırken şu farklılıklar dikkate alınabilir:

1.1.4.1.Yapısal farklar: Türkçe yapı bakımından sondan eklemeli, Arapça ise kök bükümlü bir dildir (Hengirmen, 1998, 22). Bunun için Türkçede çekim ve türetimi yapılan kelimelerin kökleri değişmez. Bir kökün sonuna pek çok yapım ve çekim ekleri getirilerek yeni anlamlı kelimeler elde edilebilir. Örneğin, kök kelimenin sonuna yaz-mak, yaz-ı-yor, yaz-ar, yaz-ı-cı gibi çeşitli niteliklerde ekler getirilerek istenilen pek çok değişik yeni kelimeler türetilir.

Türkçede eklerle yeni kelime türetimine karşın, Arapçada yeni bir kelime türetmek için kökte bazı yapısal değişiklikler yapılır ve çoğu zaman kök harfleri aynı kalsa da yerleri veya sıraları değişebilir. Çünkü ekler, Türkçede olduğu gibi sadece kelimelerin sonuna değil, ön ek, iç ek ve bazen de son ek şeklinde eklenebilir. Örneğin, yaz-mak = كَتَبَ , yaz-ı-yor = يَكْتُبُ , yaz-ar = كَاتِبُ , yaz-ı-hane = مَكْتَبٌ ve kitap = كِتَابٌ gibi pek çok değişik kelime türetilir. Yine كَاتِبُونَ (yaz-ar-lar) kelimesinde olduğu gibi çekim eki kelimenin sonuna gelir. Arapçada, Türkçedeki yapım eklerini karşılayan pek çok yapım kalıpları vardır. Türkçede ön ek veya iç ek olmadığı gibi eklerin kök kelimeye getirilmesi için herhangi bir şart da yoktur. Türkçede kelime kökü genellikle tek heceli ve eklerin sıralanışı yaz-ı-cı-lar kelimesinde olduğu gibi “kök+yapım eki+çekim eki” sırasını takip eder.

1.1.4.2. Ekler: Her iki dilde isme veya fiile eklenenler olmak üzere iki grup ek vardır. Arapçada hem isimler, hem de fiiller kökleri esas alınarak bunlardan yeni kelimeler türetilir. Türkçede de durum aynıdır. Eklerle oluşan yeni kelimeler isim veya fiil oluşuna göre; isimden isim, isimden fiil, fiilden isim, fiilden fiil yapan ekler olmak üzere farklı öbekler oluşturur. Türkçede kök değişmeden yetenek, işteşlik, olumsuzluk, zaman ve kişi belirleme gibi farklı görevleri olan ekler eklenir ve bunlar kelimenin aslından fark edilemeyecek biçimde kökle kaynaşır (Banguoğlu, 1990, 158-294).

Yine eklemeli bir dil olan Türkçede sadece köke getirilen eklerle yeni kelimeler türetilir. Buna karşılık çekim esasına dayanan Arapçada kelimenin kök harfleri sabit kalarak, bunlara yapılan eklemelerle kelimeler yeni anlam ve biçim kazanırlar. Örneğin; ders yapmak kökünden, دَرَسَ ders yaptı, دَارِسٌ öğrenci, مَدْرَسَةٌ okul, مُدَرِّسٌ bay öğretmen ve مُدَرِّسَةٌ bayan öğretmen gibi pek çok yeni kelime türetilir. Bunların hepsinde kök harfleri olan د+ر+س aynı kalırken ön, son ve bazen de iç eklerle yeni kelimeler oluşturulur. Bir kelimenin değişik kalıplara aktarılmasıyla yüzlerce yeni kelime türetilir. Kelime üretiminde genellikle mastarları bilmenin özel bir önemi vardır (Uralgiray, a.g.e., I,S.78; Akdağ, a.g.e., s.4-37).

1.1.4.3. Tesniyeler: Arapçaya özgü olan ikil Türkçede yoktur. Türkçede ikillerin olmaması fiil ve isim çekimlerini azaltmakta ve kolaylaştırmaktadır. Bunun aksine Arapça ikillerle kalabalıklaşmakta ve buna paralel de zorlaşmaktadır. Türk öğrenciler, öğretimin başında ابوين : anne-baba, دارين dünya- ahiret gibi basit Türkçede kullanılan ve alışık oldukları tensiye kelimeler öğretilerek aşamalı olarak alıştırılmalı ve beceriye dönüşünceye kadar sürekli alıştırmalarla pekiştirilmelidir (Doğan; 2006; 77).

1.1.4.4. Çoğullar: Kelimelerin sayısı bakımından çeşitlere ayrılması varlıkların sayılarına göre yapılan sınıflandırmadır. Bilindiği üzere tekil ve çoğul isimler vardır. Ancak Arapçada ikili gösteren isimler de vardır. O hâlde Arapçada varlıkların sayılarına göre isimler üçe ayrılır (Avşar, 2004, 76):

Bunlar:

- **Tekil (مفرد) :** كتاب (bir kitap)
- **İkil (مثنى) :** كتابان (iki kitap)
- **Çoğul (جمع):** كُتُب (kitaplar)

Çoğul kavramı diller arasında farklılık gösterir. Arapçada isimler sayı bakımından üç kısımda incelenir. Sayı bakımından üç ve üçten fazla olan isimlere çoğul isim denir. Çoğul isimler de üç kısımda incelenir. Bunlardan ilk ikisi kurallı, üçüncüsü ise kuralsız çoğuldur (İşler, Yıldız, 2002, 30). Türkçede -ler, -lar eklerinin kelimenin sonuna eklenmesiyle elde edilen çoğullar Arapçada farklılık gösterirler. Arapçada kelimeler belirli kural ve belirli kalıplara göre çoğul olurlar.

1.1.4.5. Te'nîs ve Tezkîr: Arapçada çok önemli bir yeri olan “müennes ve müzekker” yani kelimelerle cinsiyet ayrımı Türkçede yoktur. Haliyle bu özellik Türk öğrencinin alışık olmadığı farklı kullanım şekillerini de beraberinde getirdiği için

öğretimin başında bunlar zor gibi görülebilir. Bu zorluğun aşılması için, öğrenciler önce Arapçadan Türkçeye geçen müdüre, memure, kâtibe ve muallime gibi alışık oldukları kelimelerin müzekker ve müennesleri birlikte öğretilerek aralarındaki farklılığa alıştırılmalıdır (Doğan; 2006; 77).

1.1.4.6. Harf-i Tarîf: Arapçanın önemli bir özelliği olan tanımlılık (Topaloğlu; 1989; 140) “ال” tanım edatı isimlerde kullanılan belirlilik takısıdır. Başında harf-i tarîf bulunmayan isimler nekre yani belirsiz, bulunanlar ise mağrife yani belirli kabul edilir. Ancak tanımlılık Türkçede aynı önemi taşımaz. Çünkü Türkçede temelde her isim belirli kabul edilir ve özellikle belirsiz kabul edilecekse de başına “bir” kelimesi getirilir.

1.1.4.7. İsim Tamlaması: Türkçedeki isim tamlamasında tamlanan tamlayandan önce gelir. Tamlanana “-ın,-in,-un,-ün” ekleri; tamlayana ise “-ı, -i, -u, -ü” ekleri getirilir. Örneğin: okul-un kapı-s-ı, öğrenci-nin çanta-s-ı gibi.

Arapçada tamlayana mudâf (مضاف), tamlanana ise mudâfun ileyh (مضاف اليه) denir. Arapça tamlama yaparken mudâf, mudâfun ileyh’ten önce gelir. Mudâf her zaman nekre (belirsiz) olur ve son harfinin harekesi cümle içindeki konumuna göre değişir. Mudâfun ileyh ise daima mağrife(belirli) olur ve son harfinin harekesi daima esre olur. Ayrıca tamlama oluşturulurken mudâf ve mudâfun ileyh arasında erillik ve dişillik uyumu aranmaz. Örneğin; بابُ الصفِّ (sınıfın kapısı), قلمُ الطالبةِ (kız öğrencinin kalemi).

1.1.4.8. Sıfat Tamlaması: Türkçede sıfat tamlaması, sıfat ve isimden oluşur. Sıfat isimden önce gelir. Örneğin, çalışkan öğrenci.

Arapçada sıfat tamlaması sıfat ve mevsuftan oluşur. Sıfat tamlaması kurulurken mevsuf olan kelime sıfat olan kelimedenden önce gelir. Ayrıca sıfat tamlaması yapılırken uyulması gereken kurallar vardır. Bunlar:

- a) Sıfat mevsufa müzekkerlik ve müenneslik bakımından uyum sağlar.

b) Sıfat mevsufa tekillik, ikillik ve çoğulluk bakımlarından uyum sağlar.

c) Sıfat mevsufa mağrifelik ve nekrelik bakımlarından uyum sağlar.

d) Sıfat mevsufa hareke bakımından uyum sağlar.

Örnek: الطالبُ المجتهدُ (çalışkan erkek öğrenci)

الطالبةُ المجتهدَةُ (çalışkan kız öğrenci)

طالبٌ مجتهدٌ (çalışkan bir erkek öğrenci)

طالبةٌ مجتهدَةٌ (çalışkan bir kız öğrenci)

1.1.4.9. Fiiller: Bağlantılı bir dil olan Türkçede fiiller, kişi adları kullanılmadan belli soneklerin art arda getirilmesiyle kavram kişi, kip ve zaman açısından belirlenebilir. Türkçede eylem kökünde hiçbir değişiklik olmadan soneklere kavramlar kıvrak bir şekilde kısa yoldan anlatılabilir. Örnek olarak, “yazmak” eylem kökünün birinci tekil kişiye göre çekimi şöyledir (Hacıeminoğlu; 1991;126-130):

Yaz-dı-m

Yaz-ıyor-um

Yaz-aca(ğ)-ım

Yaz-ar-ım

Yaz-mış-ım

Yaz-sa-m

Yaz-ar-sa-m

Yaz-a-y-ım

Yaz-malı-y-ım

Yaz-abil-ir-im

Yaz

Türkçedeki bileşik zamanlardaki fiillerin çekimi sırasında da fiil kökü değişmez. Kökün üzerine birleşik zaman ekleri ve kişi ekleri getirilir. Örneğin, “yazmak” fiilinin birinci tekil kişiye göre birleşik zamanda çekimi şöyledir:

Rivayet:

Yaz-ıyor-muş-um
 Yaz-ar-mış-ım
 Yaz-acak-mış-ım
 Yaz-mış-mış-ım
 Yaz-sa-y-mış-ım
 Yaz-malı-y-mış-ım
 Yaz-abil-ir-miş-im

Hikâye:

Yaz-ıyor-du-m
 Yaz-ar-dı-m
 Yaz-acak-tı-m
 Yaz-mış-tı-m
 Yaz-malı-y-dı-m
 Yaz-sa-y-dı-m
 Yaz-dı-y-dı-m
 Yaz-abil-ir-di-m

“Yazmak” fiilinin Arapçada birinci tekil kişiye göre Türkçe ile karşılaştırmalı olarak şu şekilde çekilir:

Yazıyorum

أكتب

Yazarım

أكتب

Yazacağım	سأكتب - سوف أكتب
Yazdım	كتبْتُ
Yazayım	لأكتب
Yazmışım	قيل اني كتبْتُ
Yazarsam	لو أكتب
Yazmalıyım	يجب أن أكتب
Yazabilirim	أستطيع أن أكتب - قد أكتب
Yaz	أُكتبُ

Arapçadaki birleşik fiillerde rivayet zamanlar قال –söylemek yardımcı fiilinin çekiminden sonra esas fiilin mastar haliyle yapılır (Bedri Kemal; 1983; s.157-185). Örnek olarak, كتب yazmak fiilinin rivayeti şu şekilde çekilir:

Yazıyormuşum	قيل (يقال) اني كنت أكتب
Yazarmışım	قيل (يقال) اني كنت أكتب
Yazacakmışım	قيل (يقال) اني سأكتب
Yazmışmışım	قيل (يقال) اني كنتُ قد كتبْتُ
Yazmalıymışım	قيل (يقال) انه كان يجب أن أكتب
Yazsaymışım	قيل (يقال) اني لو كنتُ أكتب

Yazabilirmişim

قيل (يقال) كان باستطاعتي أن أكتب

Arapçada hikâye zamanlar Türkçedeki gibi كان –imek yardımcı fiilinin çekimi ile yapılır (Akdağ; 1984; s.9). Önce yardımcı fiilin çekimi sonra ise esas fiilin mastar hâli getirilir. Örnek olarak, كتب –yazmak fiilinin birinci tekil kişiye göre hikâye zamanlarında çekimi şöyledir (İşler- Yıldız; 2011; 99-117):

Yazıyordum

كنتُ أكتب

Yazardım

كنتُ أكتب

Yazacaktım

كنتُ (سوف) سأكتب

Yazmıştım

كنتُ قد كتبتُ

Yazabilirdim

كان باستطاعتي أن أكتب

Yazmalıydım

كان يجب أن أكتب

Yazsaydım

لو كنتُ أكتب

1.1.4.10. Arapçada İsim Cümlesi: Genellikle cümle başında yer alan “mubteda” ve “mubteda”yı takip eden “haber” den oluşan en yalın cümle çeşididir. Bir isim cümlesini oluşturan bu iki temel öge ile ilgili hususlar aşağıda sıralanmıştır (Günday- Şahin; 2001; 31):

1. **Mubteda** ya mağrife bir isim veya bu mağrife ismin yerini tutan; zamir, işaret ismi, ilgi zamirleri ve benzeri bir sözcük olur.

2. Mubtedayı takip eden **haber** ise nekre olup, mubteda ile ilgili olarak bir hüküm ifade eder (yüklem) işlevi görür.

3. Muhteda ile haber arasında ‘erillik-dişillik’, ‘tekillik-ikillik-çoğulluk’ yönünden uyum aranır. Ancak muhtedanın ‘akılsızlara delalet eden bir çoğul’ olması durumunda uyum aranmayarak haber ‘müfred-müennes’ olarak gelir. Aşağıdaki örnekleri inceleyelim:

الطالبُ مجتهدٌ	öğrenci çalışkandır.
الطالبان مجتهدان	iki öğrenci çalışkandır.
الطلابُ مجتهدون	öğrenciler çalışkandır.
الطالبةُ مجتهدةٌ	kız öğrenci çalışkandır.
الطالبتان مجتهدتان	iki kız öğrenci çalışkandır.
الطاباتُ مجتهداتُ	kız öğrenciler çalışkandır.
الكتبُ مفيدةٌ	kitaplar yararlıdır.

1.1.4.11. Arapçada Fiil Cümlesi: İster mâzi, ister müzârî, ister emir olsun bir fiille başlayan her cümle fiil cümlesidir. Bir fiil cümlesinde öğelerin sıralanışı genellikle şu şekildedir: **Fiil+fâil+mefûl**. Bir fiil cümlesinin ilk iki ögesi olan fiil ve fail hakkında şunlar söylenebilir (Günday - Şahin; 2001; 31):

1.Fâil, cümlede belirtilen eylemi gerçekleştiren , kişi, hayvan veya herhangi bir nesnedir. Fâil merfûdur ve bir fiil cümlesinde fâil konumunda bulunan tekil, mükesser çoğul ve cemi müennes salim isimlerin merfûluk alâmeti damme (ötre) dir.

كتب الطالب درسه (öğrenci dersini yazdı.)

2. Bir fiil cümlesinde, fiilden sonra yer alan fâil, ister tekil, ister ikil, isterse çoğul olsun baştaki fiil daima tekil olarak gelir.

- سافر المهندس (mühendis yolculuk etti.)
 سافر المهندسان (iki mühendis yolculuk etti.)
 سافر المهندسون (mühendisler yolculuk ettiler.)

3. Bir fiil cümlesinde fâil müennes (dişil) bir isim ise, bu fâilin başında yer alan fiilde mutlaka müennes olmak zorundadır.

- ساعدتُ البنتُ أمَّها (kız annesine yardım etti.)
 ذهبتُ الطالبتان الى المدرسة (iki kız öğrenci okula gitti.)
 أكلتُ البناتُ في غرفتهنَّ (kızlar odalarında yediler.)

1.1.4.12. Cer Harfleri: Çok yaygın kullanım ve farklı fonksiyonları olan bu harflerin benzeri Türkçede yoktur. Sayıları 23 kadar ise de, tüm harfler aynı oranda aktif kullanım özelliğine sahip değildir. Cer harfleri “Türkçedeki çeşitli edatların görevini yüklenir. Başına geldikleri isme hâl eki anlamı verir. Bağlaç gibi yan cümlecîği veya cümleleri birbirine bağlar. Bu harfler bazen bir kelime ile birlikte bir cümlecik oluşturur, anlamı vurgular ve bir cümleye seçenekli zengin anlatım gücü kazandırır. Bazen anlatım üslûbunu süsleyerek anlama vurgu, güç ve kesinlik kazandırarak güzelleştirir” (Kurt;1999; 325). Cer harfleri bazı fiillerle kullanıldığında cümlede جاء=geldi ; جاء ب...= getirdi şeklinde hem fiili anlam yönüyle etkiler hem de nesne veya tümleci fiile bağlama görevini yüklenir (Doğan; 2006; 79).

1.2.KİTAPLARDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Kitaplardan kaynaklanan sorunları şu şekilde sıralayabiliriz:

1.2.1. 2012-2013 öğretim yılı için temel sorun Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan öğretim programını (bkz.ek-2) birebir içeren kitabın bulunmamasıdır.

1.2.2. 2012- 2013 öğretim yılı için Zeynep OKTAY tarafından hazırlanan İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıfların kitapları 4. Sınıfların öğretim programına göre hazırlandığından yeni öğretim programına göre yetersiz kalmaktadır.

1.2.3. Öğretim programına uygun olarak hazırlanacak olan kitaplarda metin, gramer ve alıştırmalar birbirini tamamlayacak nitelikte olmalıdır. Böylece öğrenciye kazandırılacak hedef ve davranışlar kalıcı hale getirilebilir.

1.2.4. Öğretim programına uygun olarak hazırlanacak olan kitaplarda görsellik ön planda olmalıdır. Çünkü 5. Sınıf öğrencilerinin yaşları münasebetiyle resimlerin, tabloların ...vs. bulunması dikkatlerini derse vermelerinde büyük önem arz etmektedir.

1.2.5. Öğretim programına uygun olarak hazırlanacak olan kitaplarda konunun detaylı bir şekilde öğretilmesi isteniyorsa konuyla ilgili yaşlarına uygun alıştırmaların çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

1.2.6. Kitap dışında resimler, cd, dil laboratuvarı, bilgisayar laboratuvarı gibi yardımcı materyal, araç gereç ve fiziksel çevrenin oluşturulmaması öğrenci üzerinde yeterli motivasyonu yaratmada engel oluşturmaktadır.

1.2.7. Öğretim programına uygun olarak hazırlanacak kitaplarda yoğun gramer konularına değil de basit dinleme ve konuşma alıştırmalarına sıkça yer verilmelidir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR:

1.3.1. Günümüzde bir tek yabancı dil öğretim yönteminden değil, kırka yakın öğretim tekniğinden bahsedilir (Hengirmen ;1993). Dilbilgisi-çeviri, doğal, direkt, Berlitz, işitsel-dilsel, bilişsel, işitsel-görsel, telkin, iletişimci, seçmeci, Sokrates gibi yöntemler sıkça kullanılan yöntemlerden bazılarıdır (Demirel;1999-Hengirmen ;1993). Arapça öğretimi için söz konusu yöntemlerden azami derecede istifade edilmelidir.

1.3.2. Öğretim programı İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıf öğrenci seviyeleri göz önüne alınmadan ileri bir seviye hedeflenmiştir. Böylece öğrencinin seviyesiyle yüz yüze kalan öğretmen öğretim programını uygulama zorunluluğu ve öğrencinin seviyesini öğretim programına uydurma zorluğunu aynı anda yaşamaktadır (Selahattin Bayram; 2011; cilt: 9).

1.3.3. İmam Hatip öğretim programında çok sayıda diğer derslerin olması öğrencinin yabancı dil derslerine yeterince zaman ayıramamasına neden olmaktadır.

1.3.4. Öğretim programında araç gereç eksikliği yabancı dil dersleri için dili öğrenmede sorun teşkil etmektedir.

1.3.5. Öğretim programında öğrencinin not alma ve sınıf geçmeyi gerçek amaçmış gibi gösterilmesi sorun teşkil etmektedir.

1.3.6. Öğretim programında Arapça ders saatleri Arapça öğrenmek için yetersizdir. Haftada 4 saat olan Arapça dersinde öğretim programını uygulama dışındaki aktivitelere zaman kalmamaktadır. Haftada 4 saat olan Arapça ile 5. Sınıf öğrencilerine dilin temelini atılması zordur.

1.3.7. Arapça dersinden sonra öğrenciler öğrendiklerini uygulama fırsatı bulamıyorlar. Derste işlenen konuların ardından sınıf içinde Arapça pratik yapma fırsatı oluşturulmalıdır.

1.4. ÖĞRETMENLERDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR:

1.4.1. Öğretmen dersi öğrenciye sevdirecek tek kişidir. Bazı öğrenciler yabancı dil dersine karşı başlangıçta ilgi duymasalar bile öğretmenin özverili ve duyarlı olması sonucu öğretmenini sevip, büyük bir çalışma gayreti içine girebilirler. Bunun tersi de olabilir. İstekli bir öğrencinin yabancı dil öğretmenlerinin olumsuz bir tutum sergilemesi sonucu, derslere karşı ilgisiz kalmasına ve tüm yabancı dil öğretmenlerinin olumsuz tavır sergileyecekleri konusunda genelleme yapmasına sebep olabilir (Demirel; 1999; 27).

1.4.2. Arapça öğretiminin temel unsuru olan öğretmen, Arapçayı iyi düzeyde bilmediği, fikir ve düşüncelerini Arapça olarak ifade edemediği, Arapça öğretim metot ve tekniklerine vakıf olmadığı sürece Arapça öğretiminde istenilen seviyeye ulaşmak mümkün değildir. Kısacası Arapça öğretiminde başarılı olabilmek için ilk şartlardan biri Arapça öğretmenini iyi yetiştirmek olmalıdır. (Mücella Cangir; 2002; s. 48).

1.4.3. Öğretmen, verdiği dersten öncelikle kendisi hoşlanmalıdır. Sınıfa girdiği andan itibaren problemlerini unutmalı; tüm dikkatini öğrencilerine vermelidir.

1.4.4. Öğretmen her öğrenciye karşı hassas olmalıdır. Onlara yanlış yapmanın da doğal bir şey olduğunu sevecen bir dille anlatmalıdır. Bu sayede öğrencinin kendine güveni yerine gelecektir ve ders içi aktivitelere daha fazla katılma eğilimi gösterecektir.

1.4.5. Öğretmen öğrencilerine karşı cömert olmalıdır. Öğrencilerin olumlu davranışları sonucu onları ödüllendirmeli, çok büyük bir neden olmadıkça cezalandırmamalıdır.

1.4.6. İmam Hatip Ortaokullarında yeterince Arapça öğretmenin bulunmayışı sonucunda Arapça derslerine Meslek dersleri öğretmenlerinin girmeleri bu dersin öğrenimini olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü Meslek dersi öğretmenleri bir hafta içinde Kur’ân-ı Kerim, Tefsir, Fıkıh, Kelam, Siyer, Hadis gibi çeşitli derslerin yanı sıra Arapça dersine de girdiklerinde performansları düşmektedir. Bu açıdan Arapça dersine üniversitelerin Arapça bölümünden mezun olmuş kişilerin girmesi daha uygun olur.

1.4.7. Eğitim-Öğretim yılı boyunca öğretmenin sıklıkla değişmesi dersin anlaşılmasını zorlaştıran önemli etmenlerden biridir. Çünkü farklı öğretmen demek, farklı metot demektir. Bu sorunun üstesinden gelmek için ise ilkokulda uygulanan sınıf öğretmeni yöntemi uygulanabilir.

1.4.8. Dil öğretiminde ve öğreniminde ana dilin iyi bilinmesi gerekmektedir. Arapça öğreten öğretmenlerin ana dilini iyi bilmemesi dil öğretiminde olumsuz etki yapmaktadır.

1.4.9. Öğretmenlerin Arapçayı Türkçe ve İngilizceyle bağdaştırarak anlatmaları dil öğretimini kolaylaştırmaktadır. Plotnik, bunu öğrenme psikolojisinin pozitif transfer ilkesiyle açıklar.

1.4.10. Her öğretmen dersi, öğrencinin anlayabileceği seviyeden anlatmalıdır. Dersi yüksek seviyeden anlatan öğretmenin öğrencileri o dersi evde tekrar edememektedir. Çünkü o dersi anlamamıştır. Kulak –dil alışkanlığı yöntemine göre tekrar, taklit ve ezber dil öğretiminde önemlidir (Demirel; 1999; 27-33). Bu açıdan bakıldığında öğrencilerin dersi “anlama” ve “tekrar” arasındaki ilişki biçiminde çelişki olmaktadır.

1.4.11. Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin seviyelerine inmek için soru cevap tekniğinin yanında gösteri, rol yapma, drama, benzetme, grup çalışmaları, mikro öğretim, iletişim ve gramer oyunları gibi grup ve bireysel öğretim tekniklerine başvurmak gerekir (Demirel; 1999; 27-33).

1.5. ÖĞRENCİLERDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR:

1.5.1. Öğrencinin Arapça dersine karşı ilgi ve isteği varsa Arapçayı öğrenmede zorluk yaşamayacaktır.

1.5.2. Öğrencilerin kendi yaş ve bilgi düzeylerine uygun araç gereçlerle Arapçayı öğrenmeleri daha kolay olmaktadır.

1.5.3. Arapçada gramer konularının çok olması öğrencide korku yaratmaktadır. Biz öğretmenlere düşen en büyük görev, bu kuralları ilginç ve eğlenceli hale getirmektir. Çünkü öğrenciler eğer öğretilen konu ilginç ise güdülenirler.

1.5.4. Arapçada harekelerin olmaması öğrencilerin okuma güçlüğüne neden olmaktadır.

1.5.5. Arapçada kelimelerin müzekkerinin ve müennesinin olması, bunların Türkçede olmaması sorun oluşturmaktadır.

1.5.6. Arapça kurallı ve kuralsız çoğulların özellikleri öğrencilerin kafalarını karıştırmaktadır. Örneğin, cem'ul- müzekker's-sâlimlerde olduğu gibi tüm kelimelerin sonuna “ون” getirerek çoğul yapmaya çalışmaktadırlar. “طالبون” örneğinde olduğu gibi.

1.5.7. Velisi zoruyla gelen öğrencilerin Meslek dersleri ve Arapçaya karşı ilgisiz oldukları görülmektedir.

1.5.8. Arapçada harflerin başta, ortada ve sonda yazılışları farklılık gösterdiğinden öğrenciler yazma konusunda başarısız olabiliyorlar. En çok (ك) kef harfinde hata yaptıkları görülmektedir.

1.5.9. İmam Hatip ortaokullarında diğer mesleki derslerin de yoğun olması zamanla Arapçaya karşı ilgilerinin azalmasına neden olmaktadır.

1.5.10. Öğrencilerin derste öğrendikleri bilgileri pratiğe dökemedikleri sıklıkla görülmektedir. Bu açıdan teorik- pratik dengesi çok iyi kurulmalıdır.

1.5.11. Öğrencilerin ödev yapma alışkanlıklarının olmaması Arapça öğrenimini zorlaştırmaktadır. Ödev yapma alışkanlığı olan öğrencilerin daha başarılı oldukları gözlenmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Demografik özellikler;

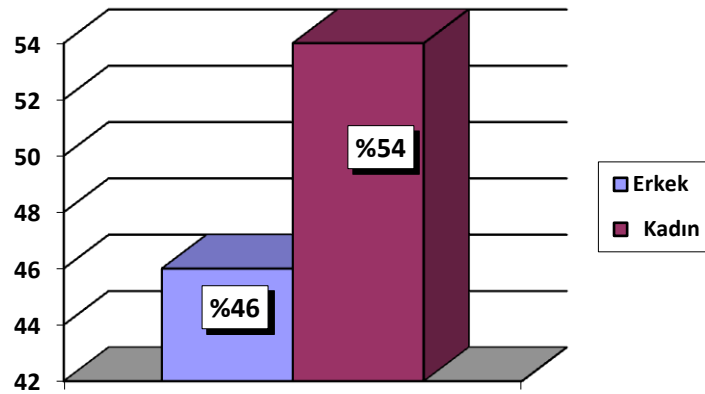
2.1.Katılımcılar ile ilgili kişisel bilgiler:

S.1. S.2 Görev yapılan il ve okul değerlendirmeye alınmamıştır. Katılımcı öğretmenler görev yerleri ülke geneline yayılmıştır.

S.3-Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı,

Çalışmaya katılanların kadın erkek oranı aşağıda da görüldüğü üzere %46 erkek, %54 oranında kadın olarak karşımıza çıkmaktadır.

Erkek	Kadın
%46,0	%54,0

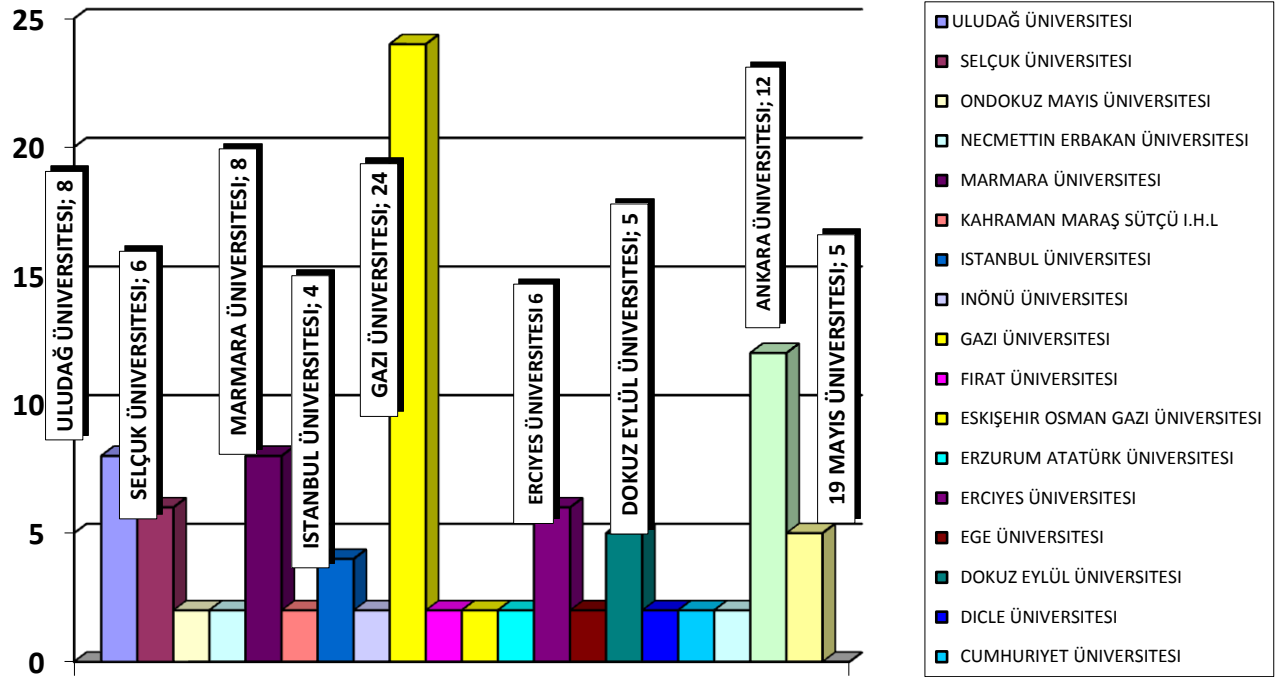
Eğitim fakültesi ve ilahiyat fakültesi olarak kadın erkek oranları da aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	Kadın	Erkek	Toplam
İlahiyat mezunları	47,2%	52,8%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	71,4%	28,6%	100,0%
Toplam	54,0%	46,0%	100,0%

S.4 Katılımcıların yaş ortalamalarına göre dağılımı

Katılımcıları yaş aralıklarına göre incelediğimizde önemli bir oranın (%48) 35-42 yaş aralığında olduğu görülmektedir. %20 oranında 20-27 yaş aralığı almakta iken %16'lık bir dilim ise 28-34 yaş arasında yer almaktadır. Geri kalan kısım ise %10 ile elli yaş üzeri ve %6 ile 43-50 yaş aralığındadır.

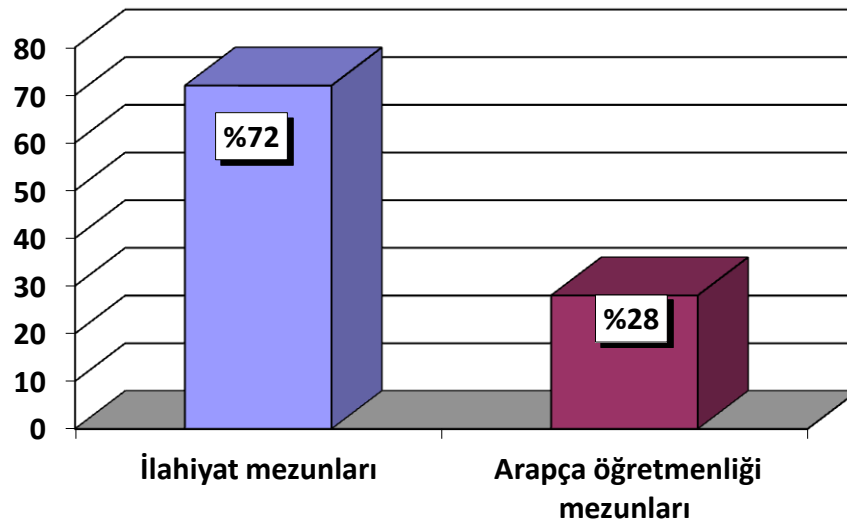
35-42 Yaş arası	20-27 Yaş arası	28-34 Yaş arası	Elli yaş üzeri	43-50 Yaş arası
%48	%20	%16	%10	%6

6. Mezun olunan bölüme göre dağılım,

Mezun olunan bölümlere göre incelediğimizde katılımcıların %72'si İlahiyat Fakültesi mezunları %28'i ise Eğitim Fakültesi mezunlarıdır.

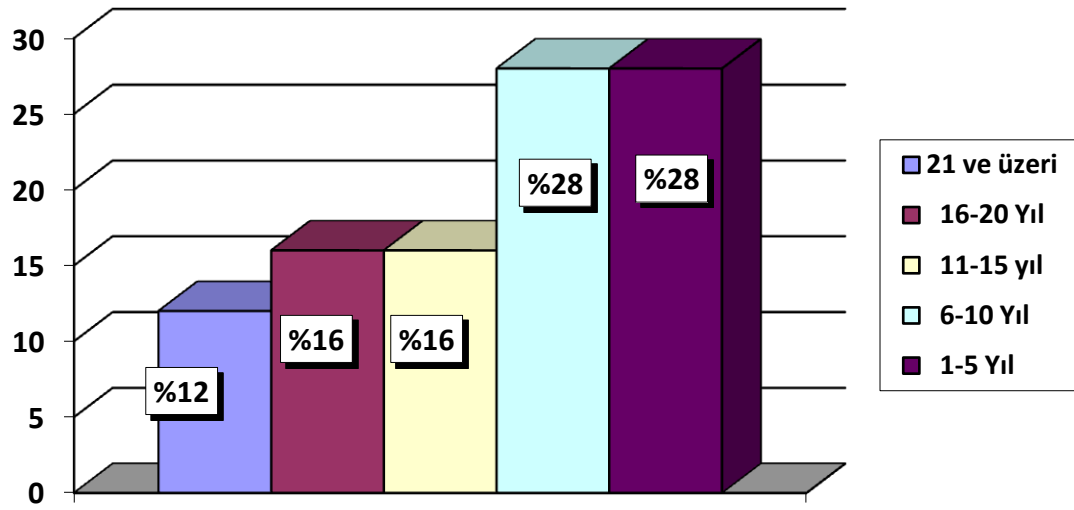
İlahiyat mezunları	Arapça öğretmenliği mezunları
%72,0	%28,0

7. Meslekteki kıdeme göre dağılım,

Katılımcıların %28'i 1-5 yıllık öğretmenlik yapanlardandır. Yine %28'i 6-10 arası öğretmenlik yapanlardandır. Yani katılımcıların %56'sı 1-10'lık bir deneyime sahip öğretmenlerdir.

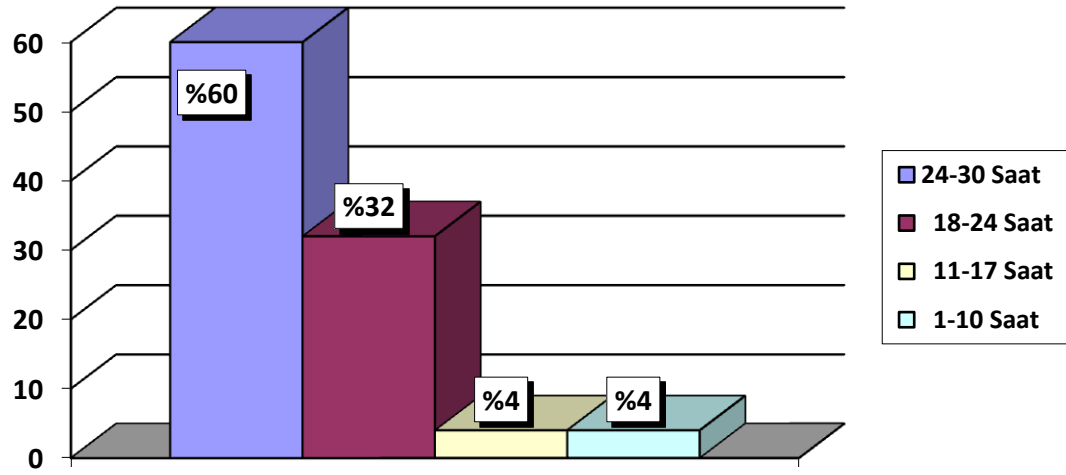
1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 yıl	16-20 Yıl	21 ve üzeri
%28,0	%28,0	%16,0	%16,0	%12,0

8. Haftalık toplam ders saatine göre dağılım,

Haftalık ders saatlerine baktığımızda %60 gibi bir oranın 24-30 saat arası derslere girdiği görülmektedir.%32'si ise 18-24 saat arası derslere girdiğini ifade etmişlerdir.

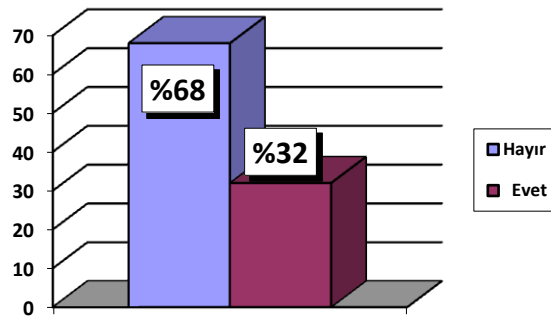
24-30 Saat	18-24 Saat	11-17 Saat	1-10 Saat
60,0	32,0	4,0	4,0

9.Arapça öğretmenliği alanında daha önce hizmet içi eğitim kurs ya da seminerlerine katıldınız mı?

Arapça öğretmenliği alanında hizmet içi eğitim kurs ya da seminerlere katılanların oranı %68'dir. Katılmadım cevabı verenler ise %32'lerde kalmıştır.

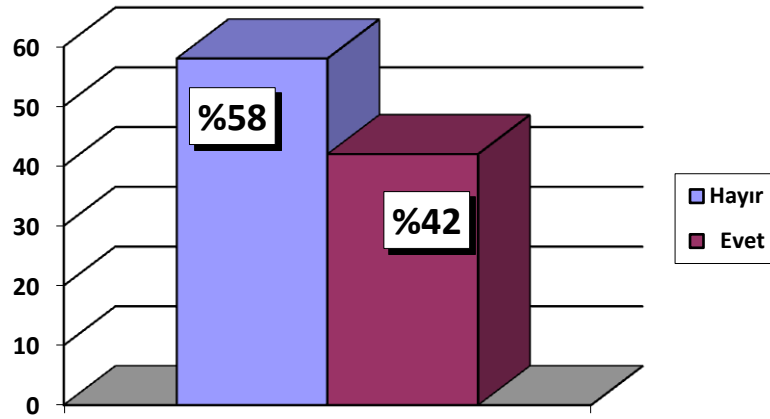
Evet	Hayır
68,0	32,0

10. Arapça öğretmenliği ile birlikte yürüttüğünüz göreviniz var mı?

Grafikte de görüldüğü üzere Arapça öğretmenliği ile birlikte yürüttüğünüz göreviniz var mı? Sorusuna %58'lik bir bölüm hayır demiştir. %42 ise bu soruya evet cevabı vermiştir.

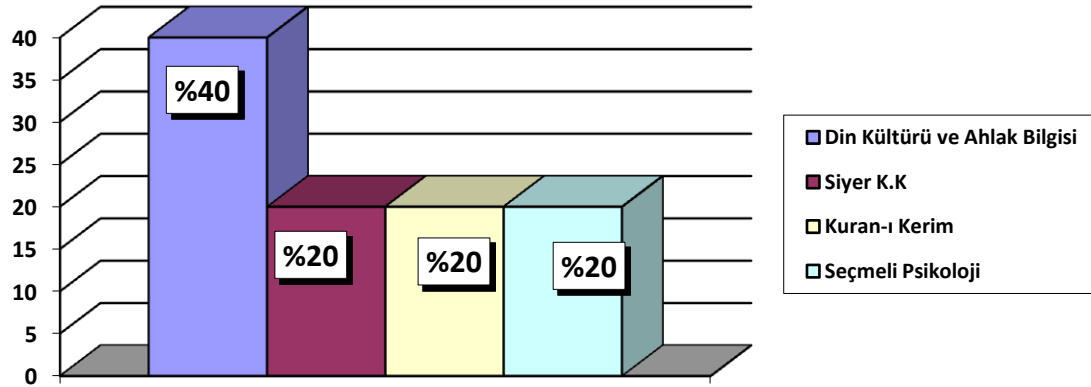
Hayır	Evet
%58,0	%42,0

11.Arapça dersleri dışında hangi dersleri okutuyorsunuz?

Arapça dışında okutulan dersler %40 ile “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi” ve %20’şerlik oranlarla “Siyer”, “Kuran-ı Kerim” ve “Seçmeli Psikoloji” dir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Siyer K.K	Kuran-ı Kerim	Seçmeli Psikoloji
40,0	20,0	20,0	20,0

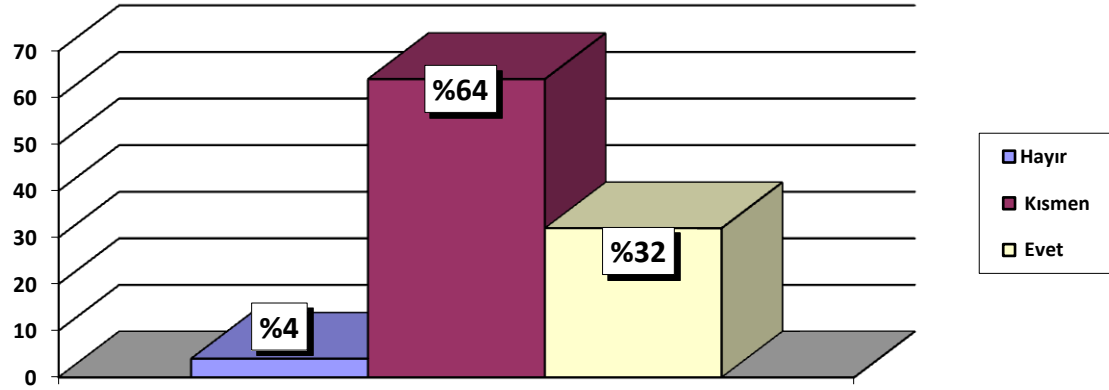

2.2. ARAPÇA DERS PROGRAMLARININ BUGÜNKÜ DURUMU İLE İLGİLİ SORULAR:

12. 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirebiliyor musunuz?

5.Sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları “Kısmen gerçekleştiriyorum” diyenlerin oranı %64’tür. “Tamamen gerçekleştiriyorum.” diyenlerin oranı ise %32’dir. %4 olan bir kesimde gerçekleştiremediğini ifade etmişlerdir.

Kısmen	Evet	Hayır
%64,0	%32,0	%4,0

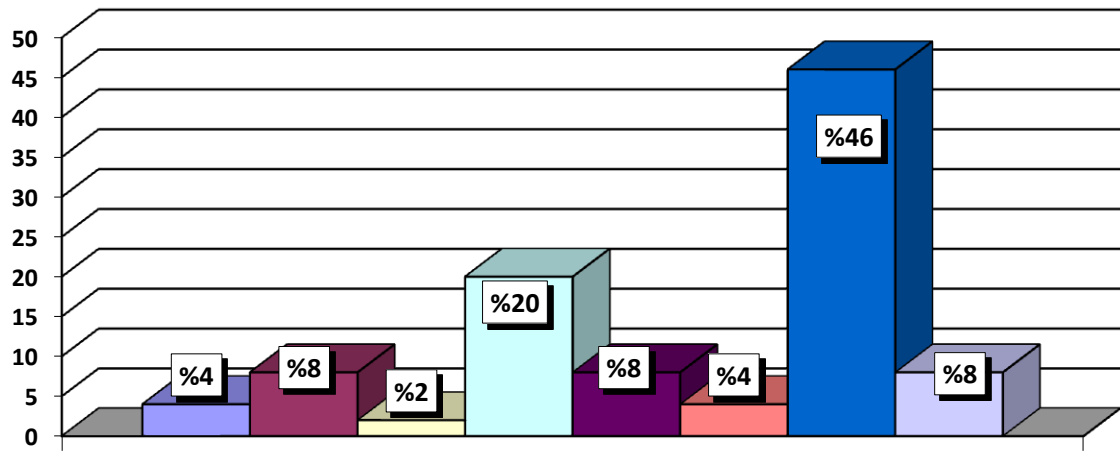
13.Eğer programda yer alan amaçların gerçekleşmediğini düşünüyorsanız, bunda etkili olan faktörleri yazınız. (en önemli üç faktörü işaretleyiniz ya da yazınız)

En önemli birinci faktör:

Katılımcıların büyük bir kısmı (%48) araç gereç eksikliğini en önemli faktör olarak söylemişlerdir. Buna ders kitaplarının yetersiz oluşunu da eklersek bu oran %56'lara ulaşmaktadır.

Araç gereç eksikliği	Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi	Ders kitaplarının yetersiz oluşu	Arapça ders saatinin az oluşu	Okuttuğum haftalık ders saatinin fazlalığı
%48	%20	%8	%8	%8

Öğrencilerin ilgisizliği	Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği	Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
%4	%4	%2

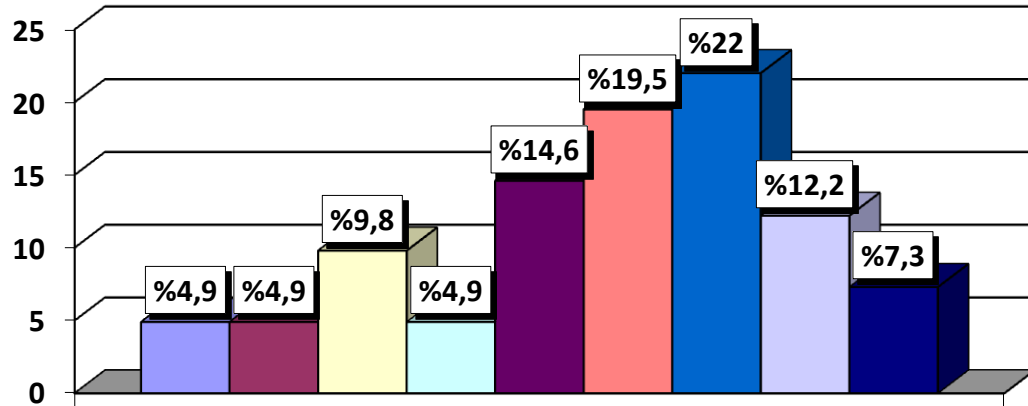
- Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği
- Ders kitaplarının yetersiz oluşu
- Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
- Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi
- Arapça ders saatinin az oluşu
- Öğrencilerin ilgisizliği
- Araç gereç eksikliği
- Okuttuğum haftalık ders saatinin fazlalığı

En önemli ikinci faktör;

İkinci sırada söylenen en önemli faktör olarak karşımıza %22 ile öğrencilerin ilgisizliği çıkmaktadır. Bunu %19,5 ile Arapça ders saatlerinin yetersiz oluşu ve %14,6 ile de Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi takip etmektedir.

Öğrencilerin ilgisizliği	Arapça ders saatinin az oluşu	Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi	Yönetici ilgisizliği	Ders kitaplarının yetersiz oluşu	Araç gereç eksikliği
%22	%19,5	%14,6	%12	%9,8	%7,3

Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği	Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği	Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
%4,9	%4,9	%4,9

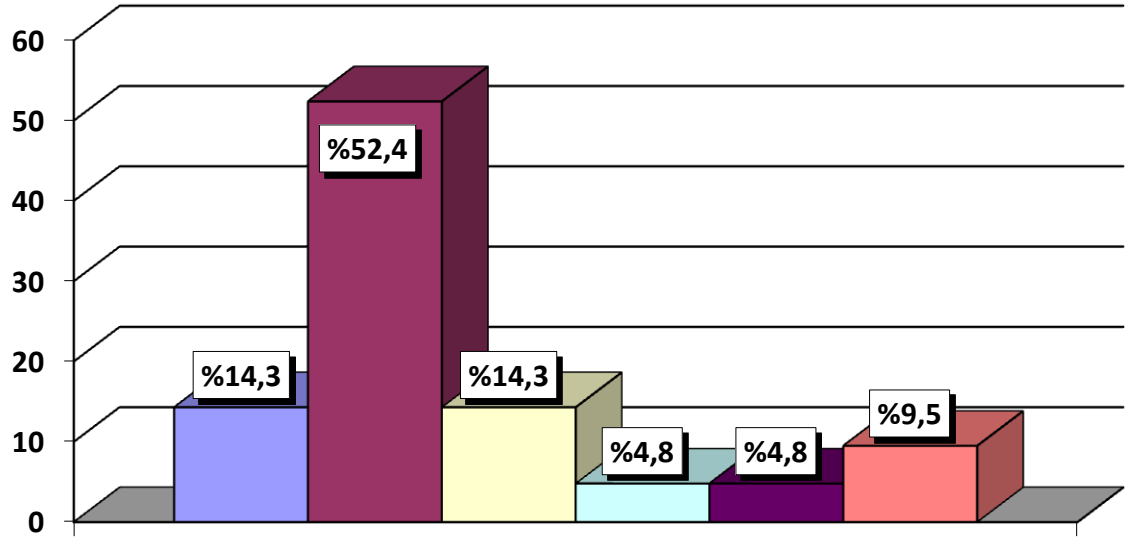

- Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği
- Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği
- Ders kitaplarının yetersiz oluşu
- Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
- Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi
- Arapça ders saatinin az oluşu
- Öğrencilerin ilgisizliği
- Yönetici ilgisizliği
- Araç gereç eksikliği

En önemli üçüncü faktör;

Üçüncü sırada söylenen en önemli faktör ise,%52,4 ile ders kitaplarının yetersiz oluşudur. Onu %14,3 er ile öğretmenlerin Arapça konuşma yönünden eksikliği ve ders programlarında pratiğe önem verilerek dilbilgisi kurallarının olmaması yer almaktadır.

Ders kitaplarının yetersiz oluşu	Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği	Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması	Öğrencilerin ilgisizliği	Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi	Arapça ders saatini az oluşu
%52,4	%14,3	%14,3	%9,5	%4,8	%4,8

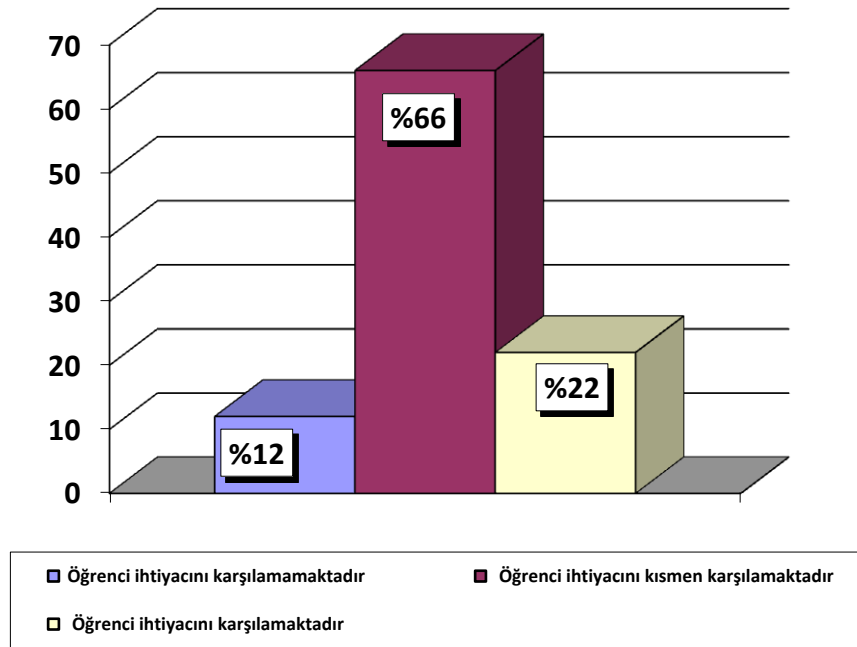
- Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği
- Ders kitaplarının yetersiz oluşu
- Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
- Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi
- Arapça ders saatinin az oluşu
- Öğrencilerin ilgisizliği

14.5.sınıf Arapça ders kitaplarında yer alan diyalog/metinler

Bu soruya “**öğrenci ihtiyacını karşılamaktadır**” diyenlerin oranı %22,0 gibi düşük bir düzeydedir. %66 gibi önemli bir bölüm de kısmen karşıladığını ifade etmiştir.

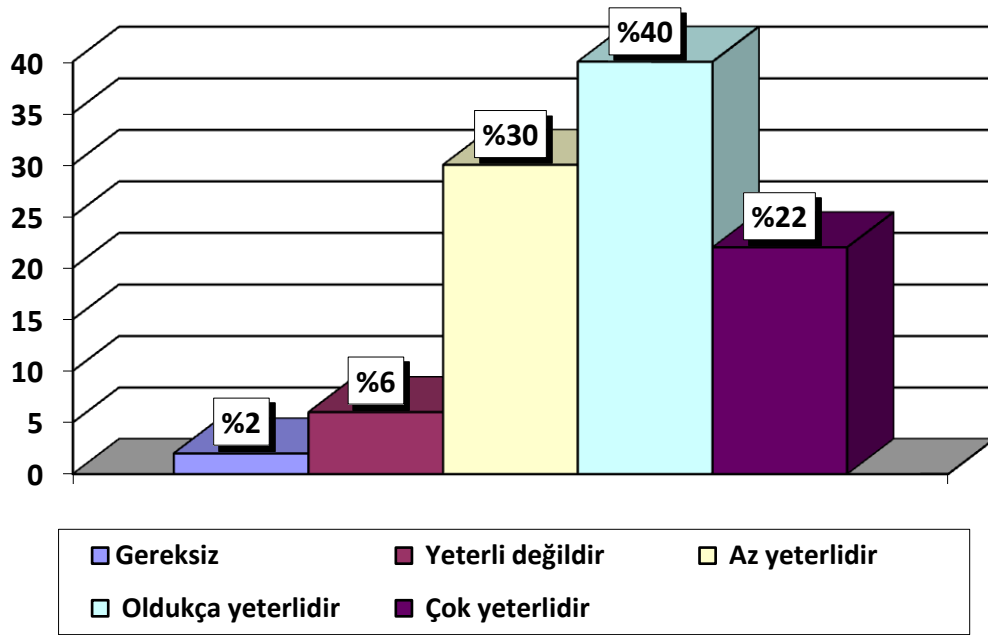
Şu sonuca belki varılabilir; 5.sınıf Arapça ders kitaplarında yer alan diyalog/ metinler öğrenci ihtiyacını karşılamakta tam anlamıyla yeterli değildir.

Öğrenci ihtiyacını kısmen karşılamaktadır	Öğrenci ihtiyacını karşılamaktadır	Öğrenci ihtiyacını karşılamamaktadır
%66,0	%22,0	%12,0

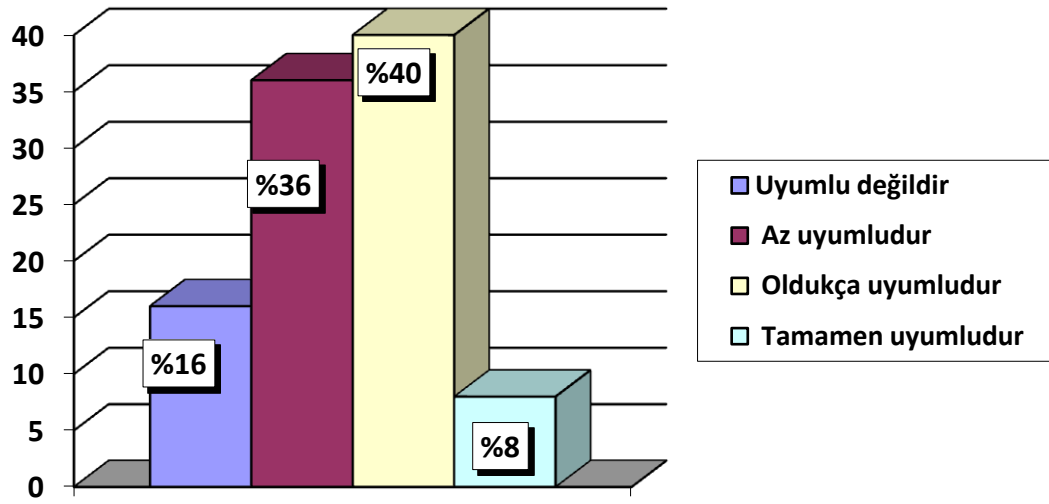
15. Programda yer alan dilbilgisi konuları

Oldukça yeterlidir	Az yeterlidir	Çok yeterlidir	Yeterli değildir	Gereksiz
%40,0	%30,0	%22,0	%6,0	%2,0

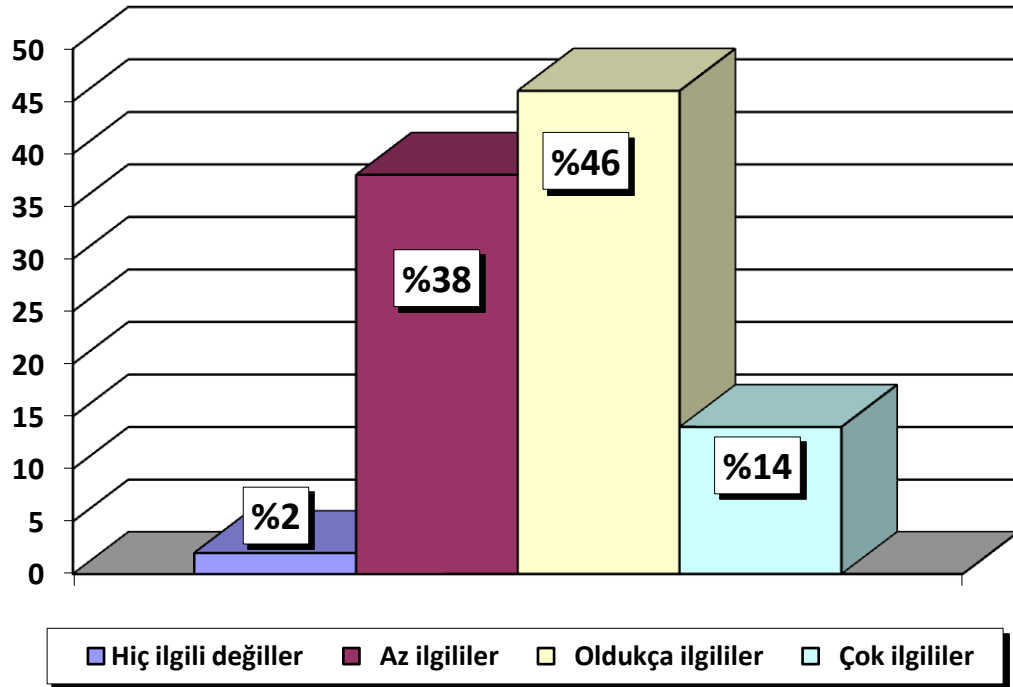
16. Programda yer alan dilbilgisi kuralları ile diyalog/metinler

Oldukça uyumludur	Az uyumludur	Uyumlu değildir	Tamamen uyumludur
40,0	36,0	16,0	8,0

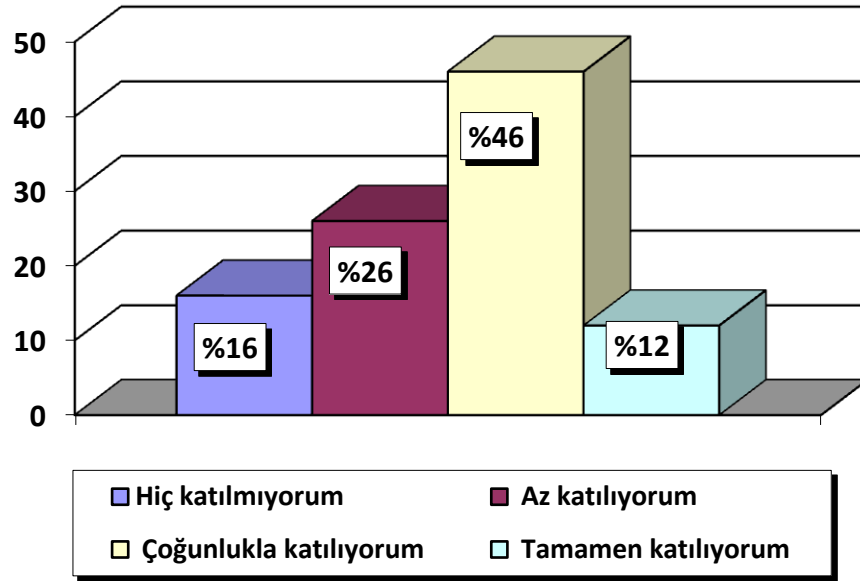
S.17 Öğrencilerin dersteki metin/diyalog ile dilbilgisi kurallarına karşı ilgileri nasıldır?

Oldukça ilgililer	Az ilgililer	Çok ilgililer	Hiç ilgili değiller
%46,0	%38,0	%14,0	%2,0

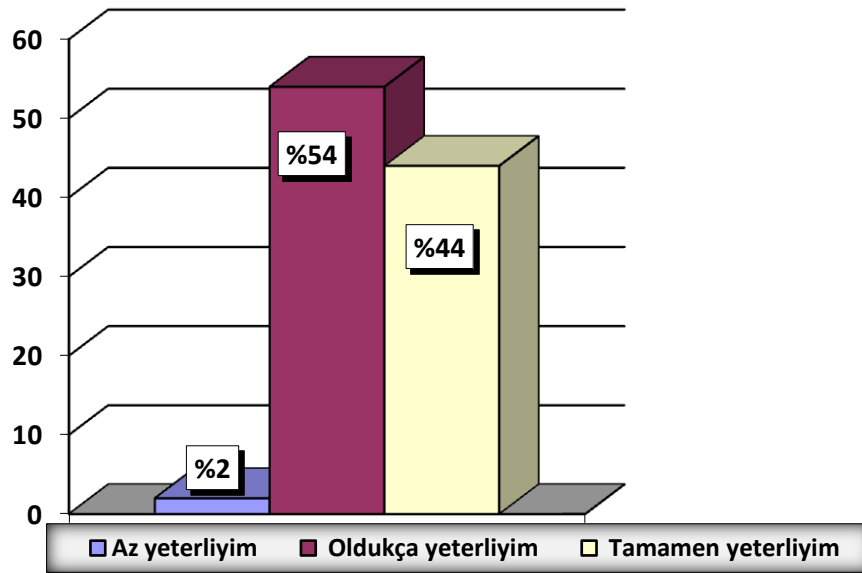
S.18 “Arapça öğretmenleri, çoğunlukla derste dilbilgisi kurallarıyla ilgili konulara ağırlık vererek, metin/diyalogları ve konuşma/pratiği ihmal ediyorlar.” Görüşüne ne derece katılıyorsunuz?

Çoğunlukla katılıyorum	Az katılıyorum	Hiç katılmıyorum	Tamamen katılıyorum
46,0	26,0	16,0	12,0

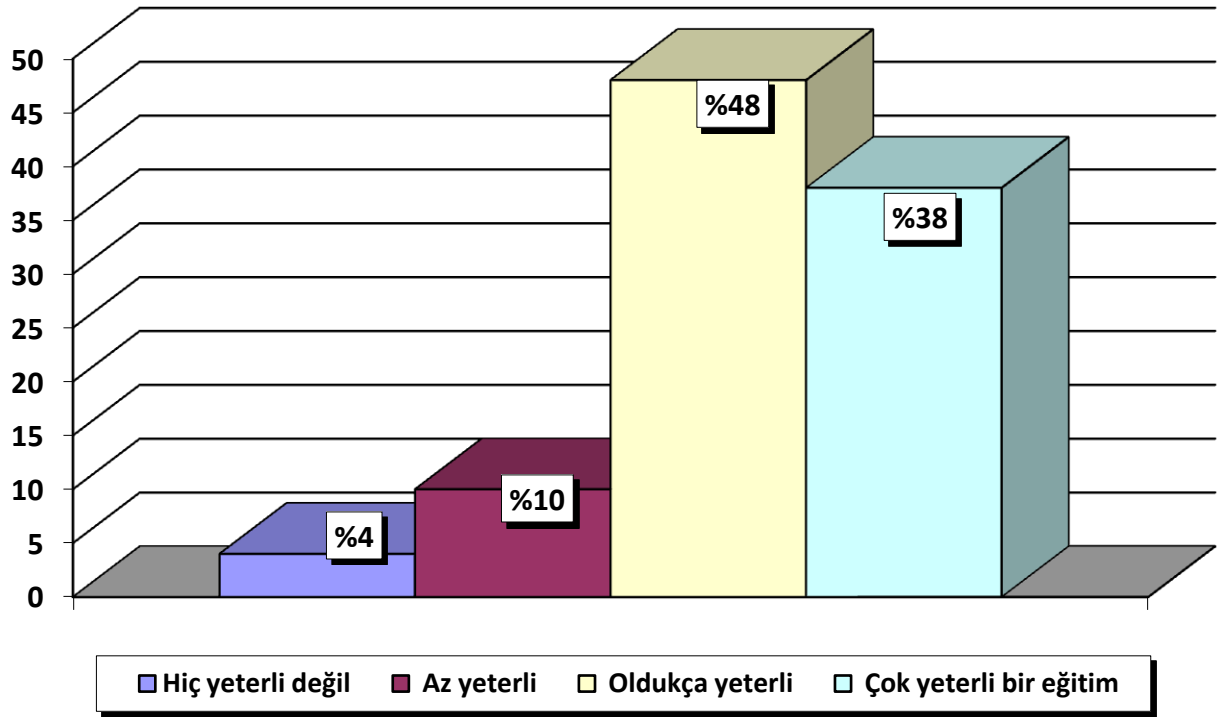
19. Programda yer alan dilbilgisi konularını öğretmekte, kendinizi ne derece yeterli görüyorsunuz?

Oldukça yeterliyim	Tamamen yeterliyim	Az yeterliyim
%54,0	%44,0	%2,0

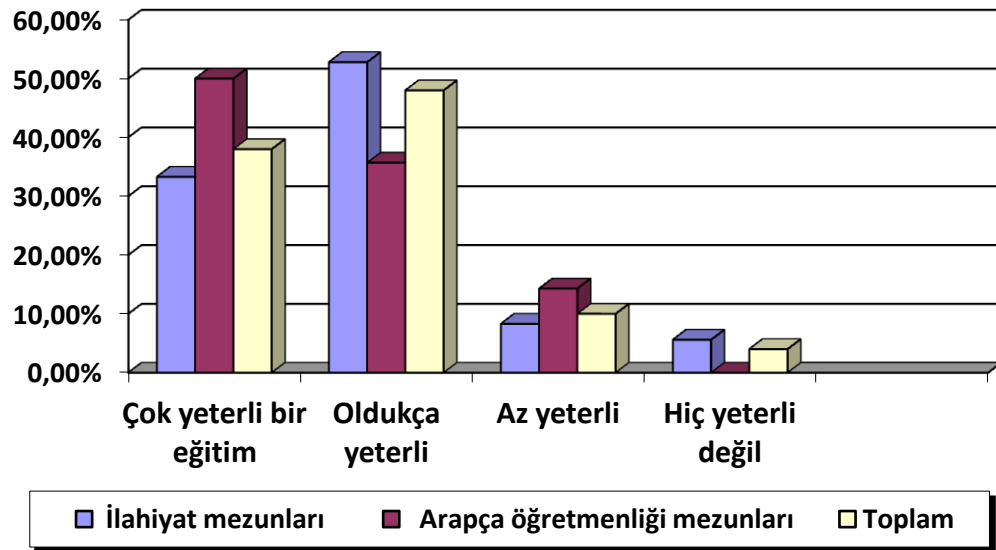

20. Programda yer alan dilbilgisi konularını öğretmede, üniversitede aldığınız eğitimi nasıl değerlendirirsiniz?

Oldukça yeterli	Çok yeterli bir eğitim	Az yeterli	Hiç yeterli değil
%48,0	%38,0	%10,0	%4,0

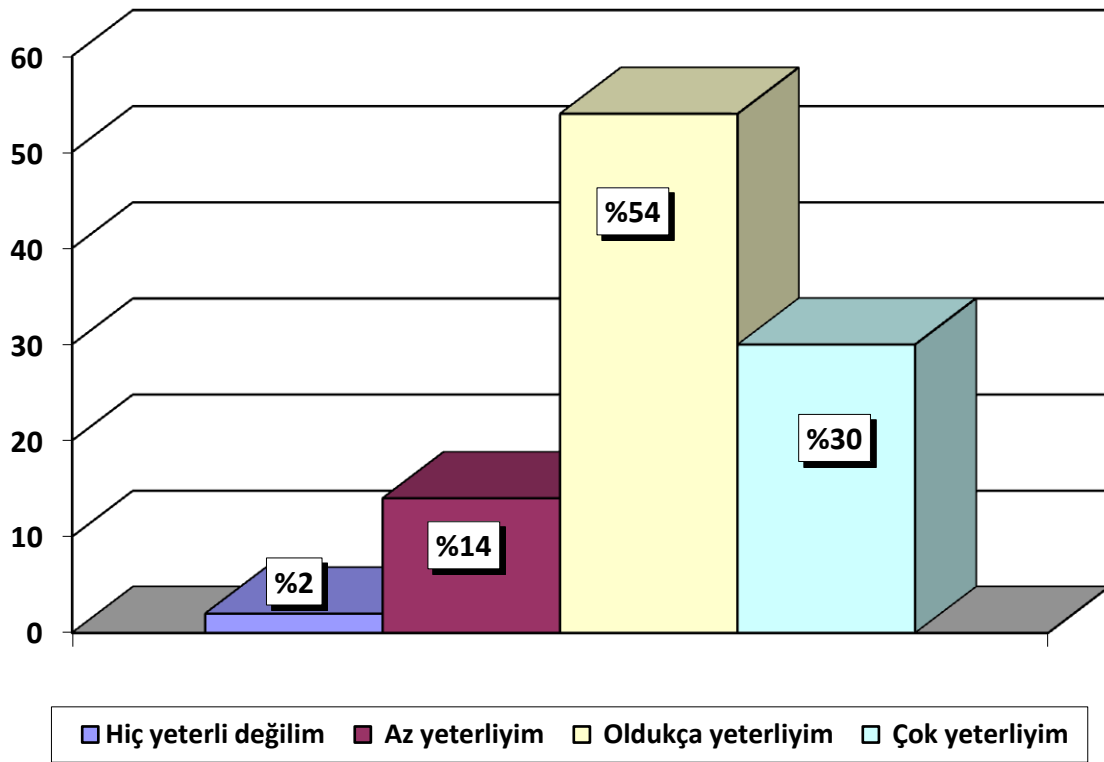

	Çok yeterli bir eğitim	Oldukça yeterli	Az yeterli	Hiç yeterli değil	Toplam
İlahiyat mezunları	33,3%	52,8%	8,3%	5,6%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	50,0%	35,7%	14,3%	,0%	100,0%
Toplam	38,0%	48,0%	10,0%	4,0%	100,0%

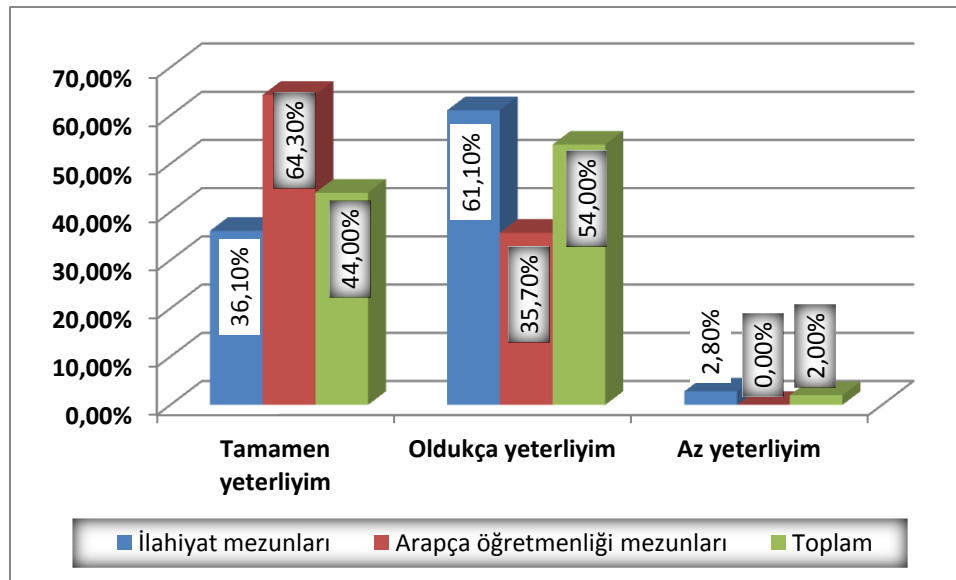
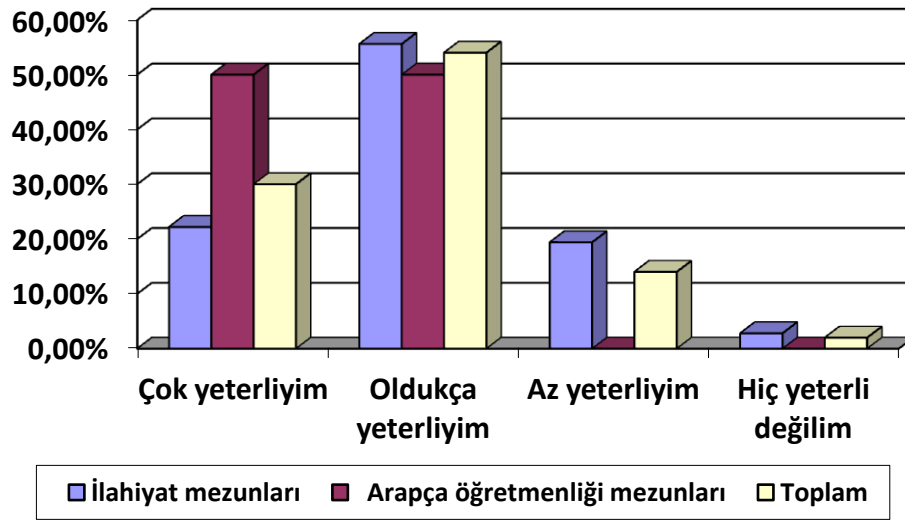

S.21 Programda bulunan metin/diyalog öğretiminde ve konuşma/pratik yapmakta kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?

Oldukça yeterliyim	Çok yeterliyim	Az yeterliyim	Hiç yeterli değilim
%54,0	%30,0	%14,0	%2,0

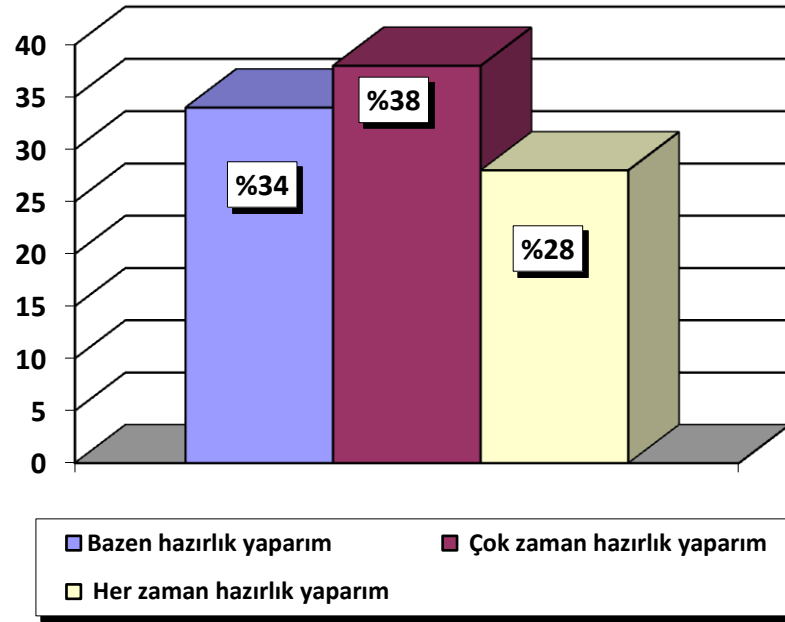

	Tamamen yeterliyim	Oldukça yeterliyim	Az yeterliyim	Toplam
İlahiyat mezunları	36,1%	61,1%	2,8%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	64,3%	35,7%	,0%	100,0%
Toplam	44,0%	54,0%	2,0%	100,0%

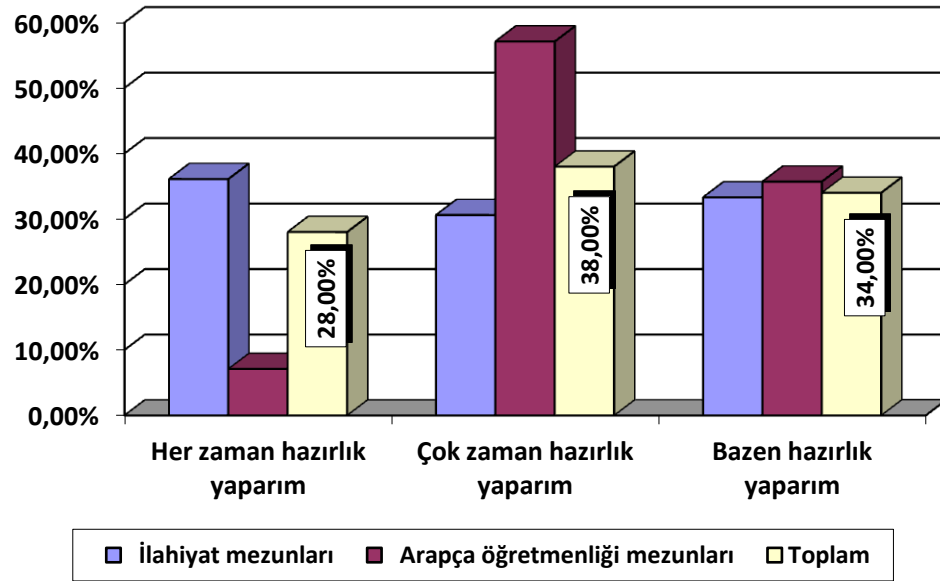

S. 22 Metin/diyalog öğretiminde ve konuşma/pratik için ders öncesi bir hazırlık yapar mısınız?

Çok zaman hazırlık yaparım	Bazen hazırlık yaparım	Her zaman hazırlık yaparım
%38,0	%34,0	%28,0

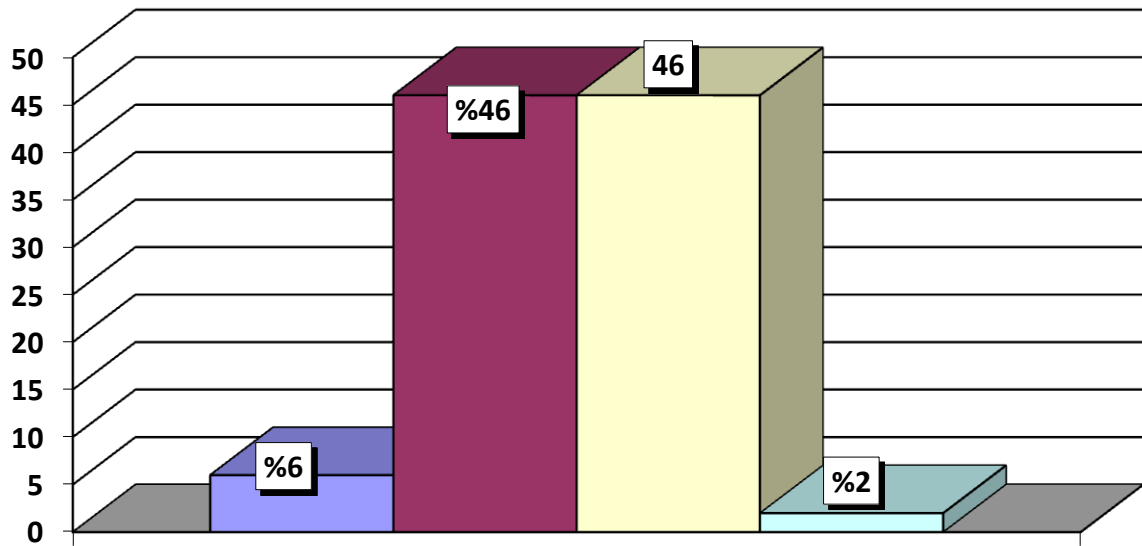

	Her zaman hazırlık yaparım	Çok zaman hazırlık yaparım	Bazen hazırlık yaparım	Toplam
İlahiyat mezunları	36,1%	30,6%	33,3%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	7,1%	57,1%	35,7%	100,0%
Toplam	28,0%	38,0%	34,0%	100,0%

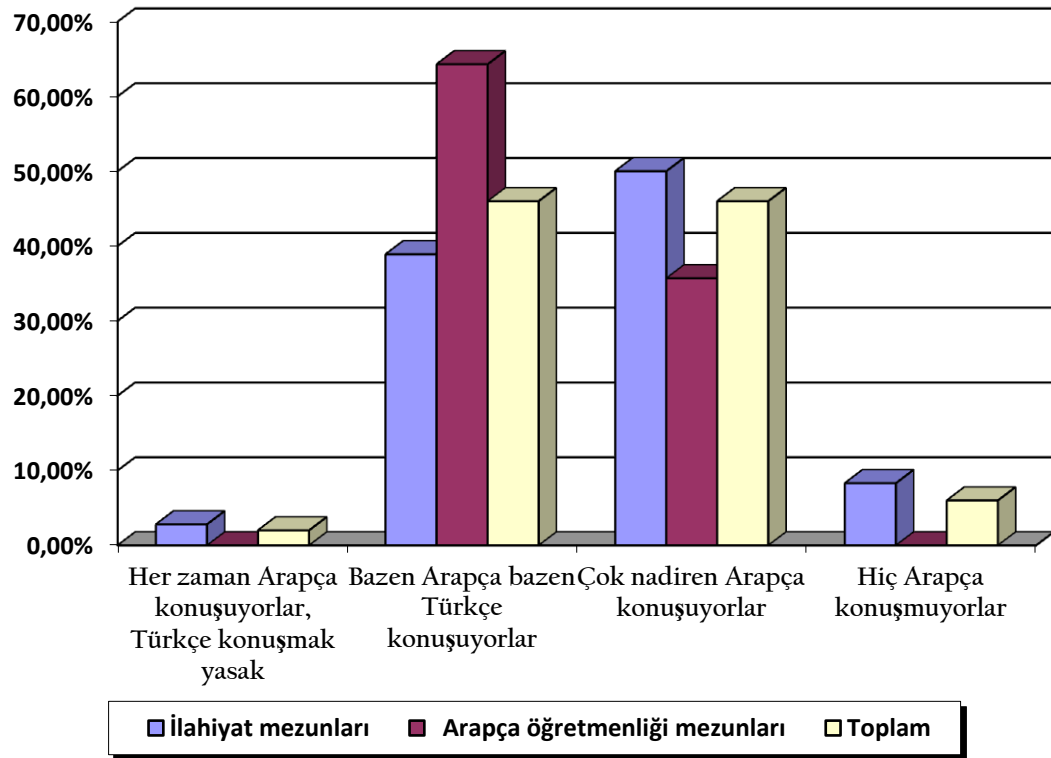
S.23 Derslerinizde öğrencilerin Arapça konuşma durumu için en uygun seçeneği işaretleyiniz.

Bazen Arapça bazen Türkçe konuşuyorlar	Çok nadiren Arapça konuşuyorlar	Hiç Arapça konuşmuyorlar	Her zaman Arapça konuşuyorlar, Türkçe konuşmak yasak
%46,0	%46,0	%6,0	%2,0

- Hiç Arapça konuşmuyorlar
- Çok nadiren Arapça konuşuyorlar
- Bazen Arapça bazen Türkçe konuşuyorlar
- Her zaman Arapça konuşuyorlar, Türkçe konuşmak yasak

	Her zaman Arapça konuşuyorlar, Türkçe konuşmak yasak	Bazen Arapça bazen Türkçe konuşuyorlar	Çok nadiren Arapça konuşuyorlar	Hiç Arapça konuşmuyorlar	Toplam
İlahiyat mezunları	2,8%	38,9%	50,0%	8,3%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	,0%	64,3%	35,7%	,0%	100,0%
Toplam	2,0%	46,0%	46,0%	6,0%	100,0%

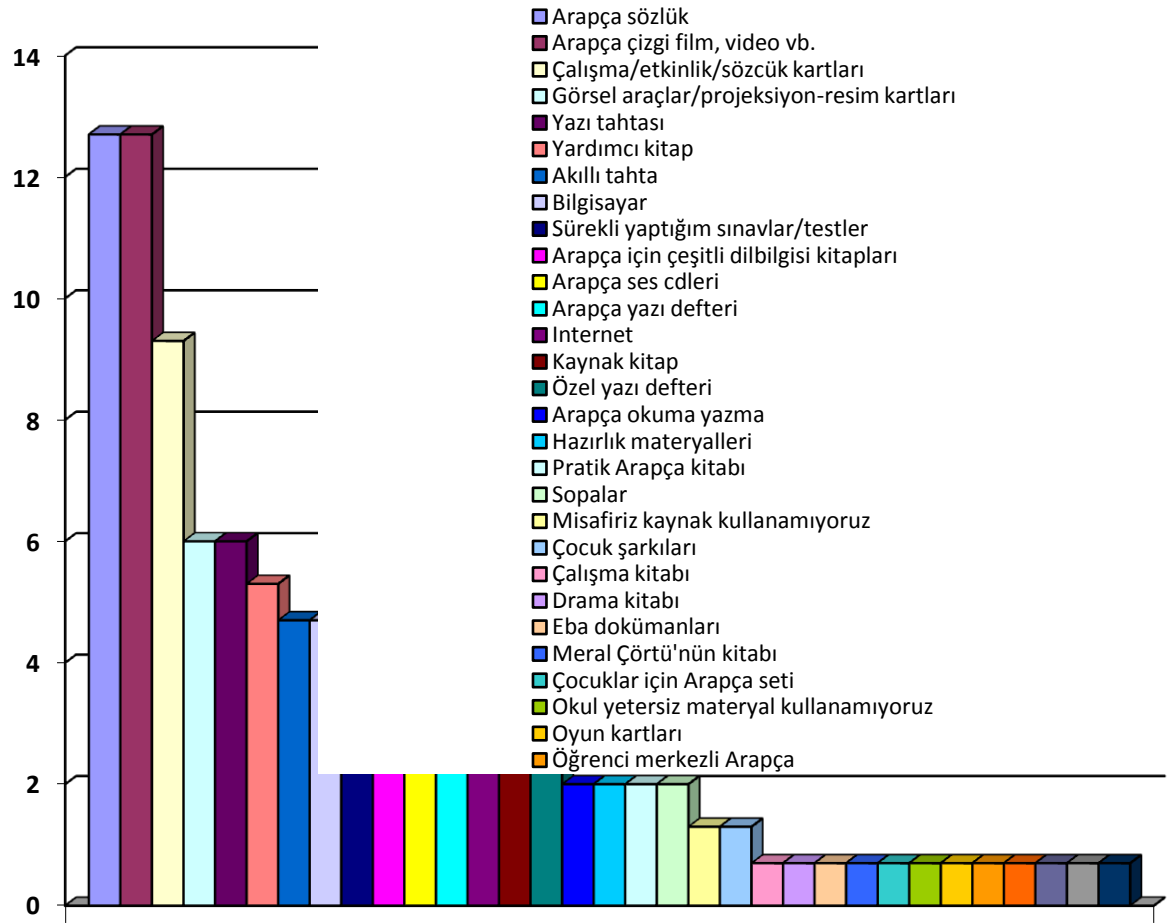
S.24 Ders kitabı dışında hangi araç ve gereçleri kullanıyorsunuz? En çok kullandığınız 3 yardımcı materyali önem sırasına göre yazınız.

Genel Değerlendirme;

Arapça sözlük	Arapça çizgi film vb	Çalışma/ etkinlik/ sözcük kartları	Görsel araçlar/ projeksiyon-resim kartları Arapça yazı defteri	Yardımcı kitap	Akıllı tahta	Bilgisaya r
%12,7	%12,7	%9,3	%6,0	%5,3	%4,7	%4,7

Genel olarak değerlendirdiğimizde ders dışında en çok kullanılan materyal olarak karşımıza ilk sıralarda %12,7 ile “Arapça Sözlük ” ile “Arapça çizgi film vb.” gelmektedir. Üçüncü sırada %9,3 ile Çalışma/ etkinlik/sözcük kartları bulunmaktadır.

Diğer seçenekler ise grafikte görüldüğü gibi yer almaktadır. Ve %4’ün altındadır.

Bu bölümde ise söyleniş sıralarına göre değerlendirmeler bulunmaktadır.

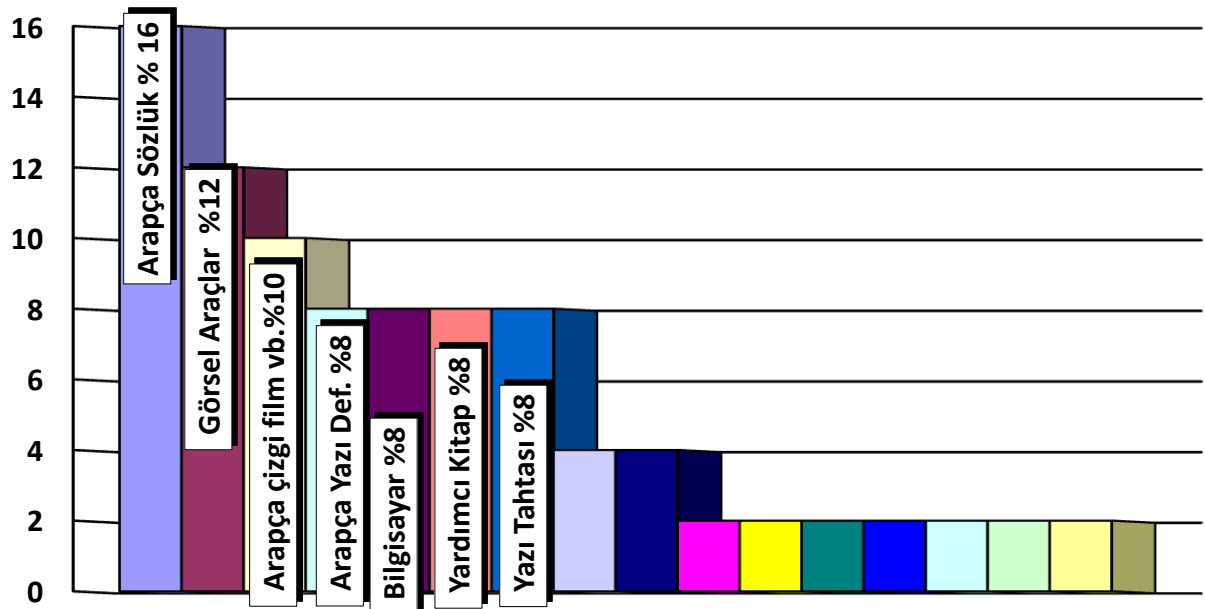
İlk sırada söylenen materyaller;

En çok kullanılan materyaller arasında ilk sırada söylenen materyal %16 ile Arapça sözlüktür. Bunu %12 ile görsel araçlar/ projeksiyon/ resim kartları ve %10 ile de Arapça çizgi film video vb. takip etmektedir.

Arapça sözlük	Görsel araçlar/ projeksiyon- resim kartları	Arapça çizgi film vb	Arapça yazı defteri	Bilgisayar	Yardımcı kitap	Yazı tahtası
%16,0	%12,0	%10,0	%8,0	%8,0	%8,0	%8,0

Çalışma/etkinlik/sözcük kartları	İnternet	Akıllı tahta	Misafiriz kaynak kullanamıyoruz	Çocuk şarkıları	Eba dokümanları
%4,0	%4,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

Kaynak kitap	Meral Çörtü'nün kitabı	Çocuklar için Arapça seti	Okul yetersiz materyal kullanamıyoruz	Öğrenci merkezli Arapça	Pratik Arapça kitabı	Yok
%2,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

İkinci sırada söylenen

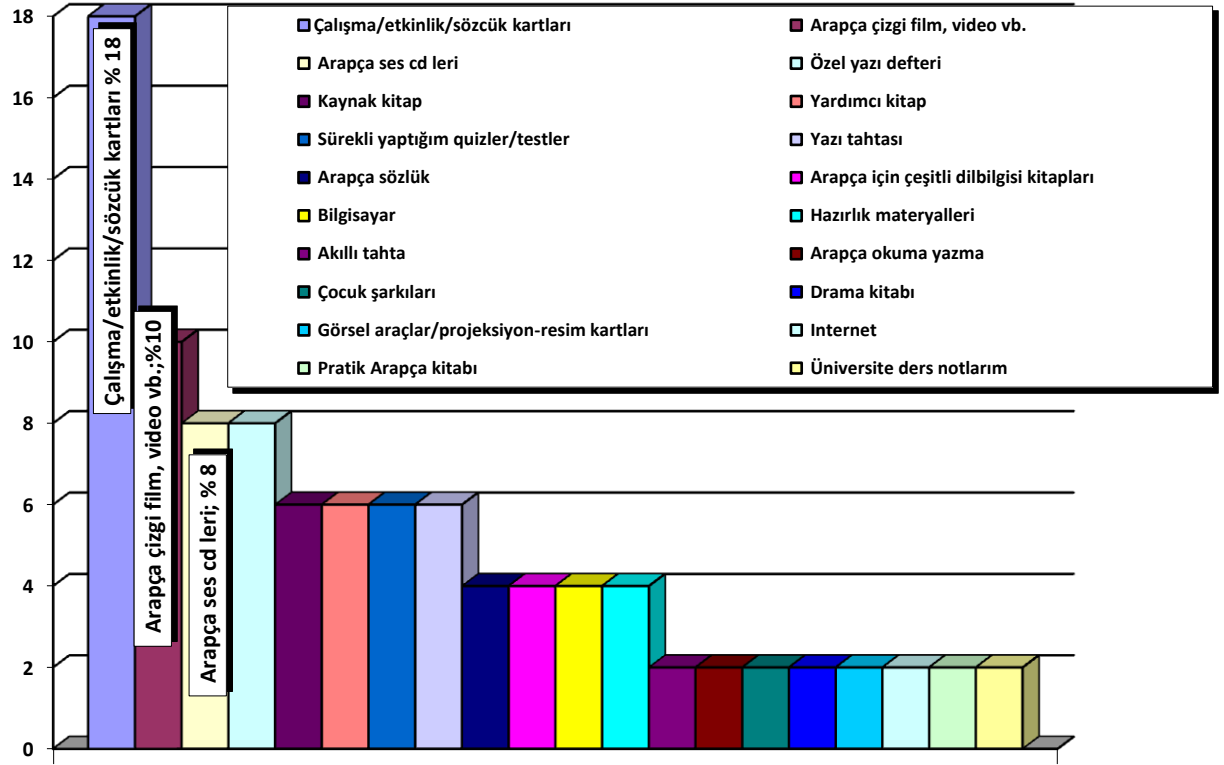
İkinci sırada söylenenler arasında en çok ifade edilen materyal %18 ile “*Çalışma/etkinlik/sözcük kartları*” yer almaktadır. Bunu da %10 ile “*Arapça çizgi film, video vb.*” ve %8 ile de “*Arapça cd*” ler izlemektedir.

Çalışma/etkinlik / sözcük kartları	Arapça a çizgi	Arapça a ses	Özel	Kaynak kitap	Yardımcı kitap	Sürekli	Yazı tahtası
------------------------------------	----------------	--------------	------	--------------	----------------	---------	--------------

	film, video vb	cd leri	yazı defter i			yaptığım sınavlar/testle r	ı
%18,0	%10,0	%8,0	%8,0	%6,0	%6,0	%6,0	%6,0

Arapça sözlük	Arapça için çeşitli dilbilgisi kitapları	Bilgisayar	Hazırlık materyalleri	Akıllı tahta	Arapça okuma yazma	Çocuk şarkıları	Drama kitabı
%4,0	%4,0	%4,0	%4,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

Görsel araçlar/ projeksiyon-resim kartları	İnternet	Pratik Arapça kitabı	Üniversite ders notlarım
%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

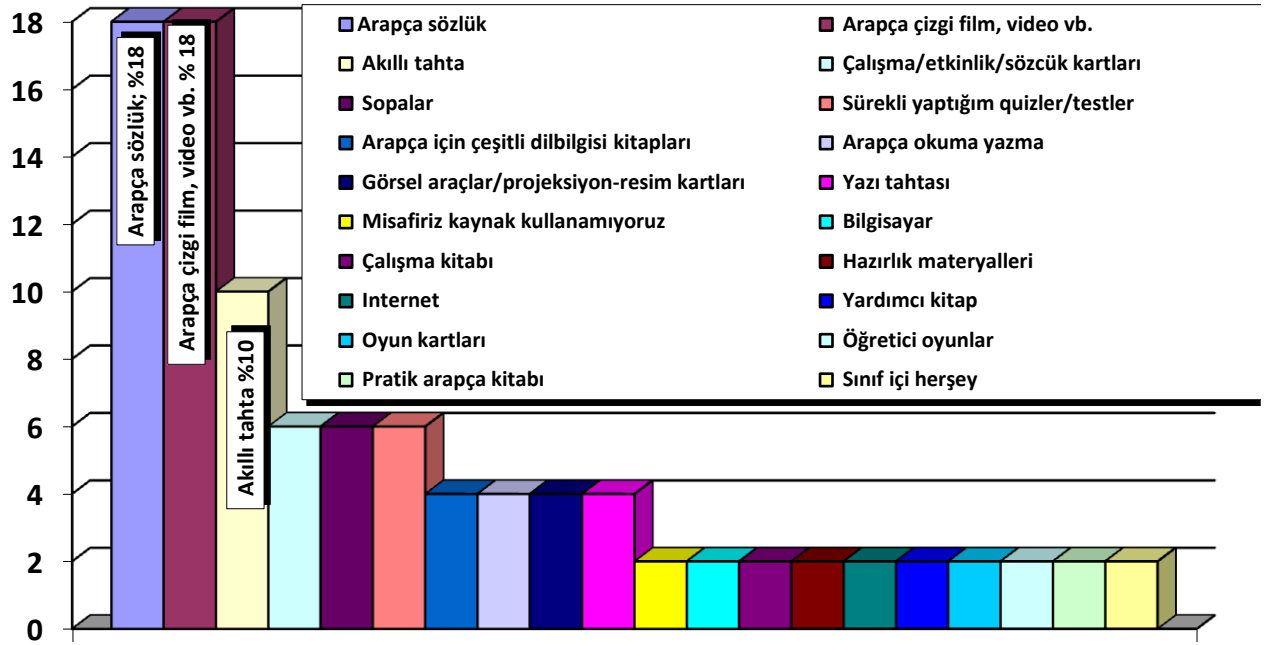

Üçüncü sırada söylenenler için de ise %18 ile “*Arapça Sözlük*” ve “*Arapça çizgi film, video vb.*” yer almaktadır.

Arapça sözlük	Arapça çizgi film, video vb.	Akıllı tahta	Çalışma/etkinlik /sözcük kartları	Sürekli yaptığım sınavlar/testler	Sopalar	Arapça için çeşitli dilbilgisi kitapları
%18,0	%18,0	%10,0	%6,0	%6,0	%6,0	%4,0

Arapça okuma yazma	Görsel araçlar/ projeksiyon-resim kartları	Yazı tahtası	Misafiriz kaynak kullanamıyoruz	Bilgisayar	Çalışma kitabı	Hazırlık materyalleri
%4,0	%4,0	%4,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

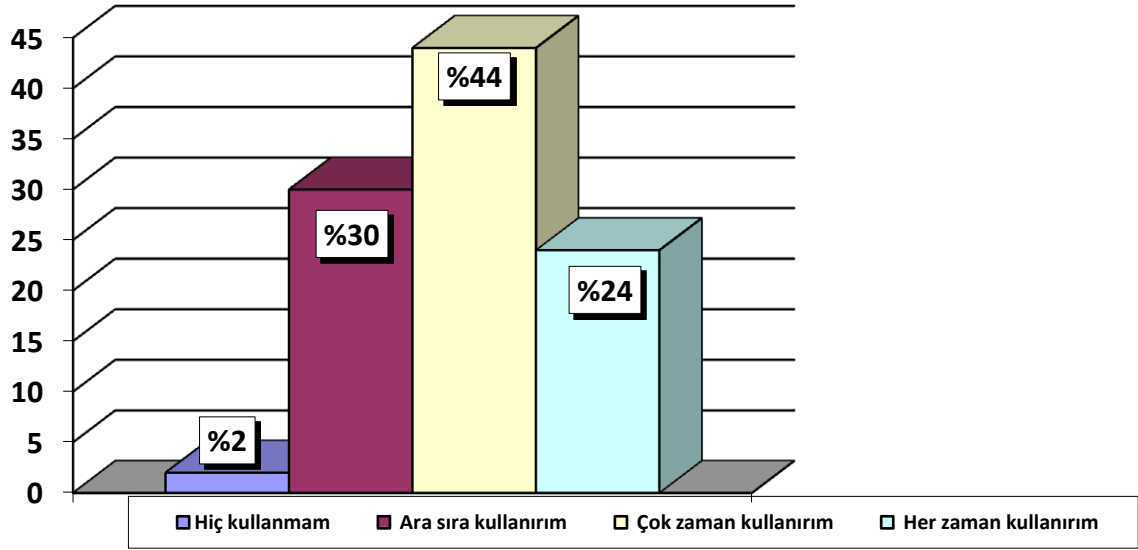
İnternet	Yardımcı kitap	Oyun kartları	Öğretici oyunlar	Pratik Arapça kitabı	Sınıf içi her şey
%2,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0	%2,0

S.25 Yukarıda sayılan araç ve gereçleri kullanma sıklığınız nedir?

Yukarıda incelediğimiz araç ve gereçleri “*Çoğu zaman kullanırım*” diyenlerin oranı %44’tür. Ara sıra kullananların oranı %30, her zaman kullanırım diyenlerin oranı ise %24’tür.

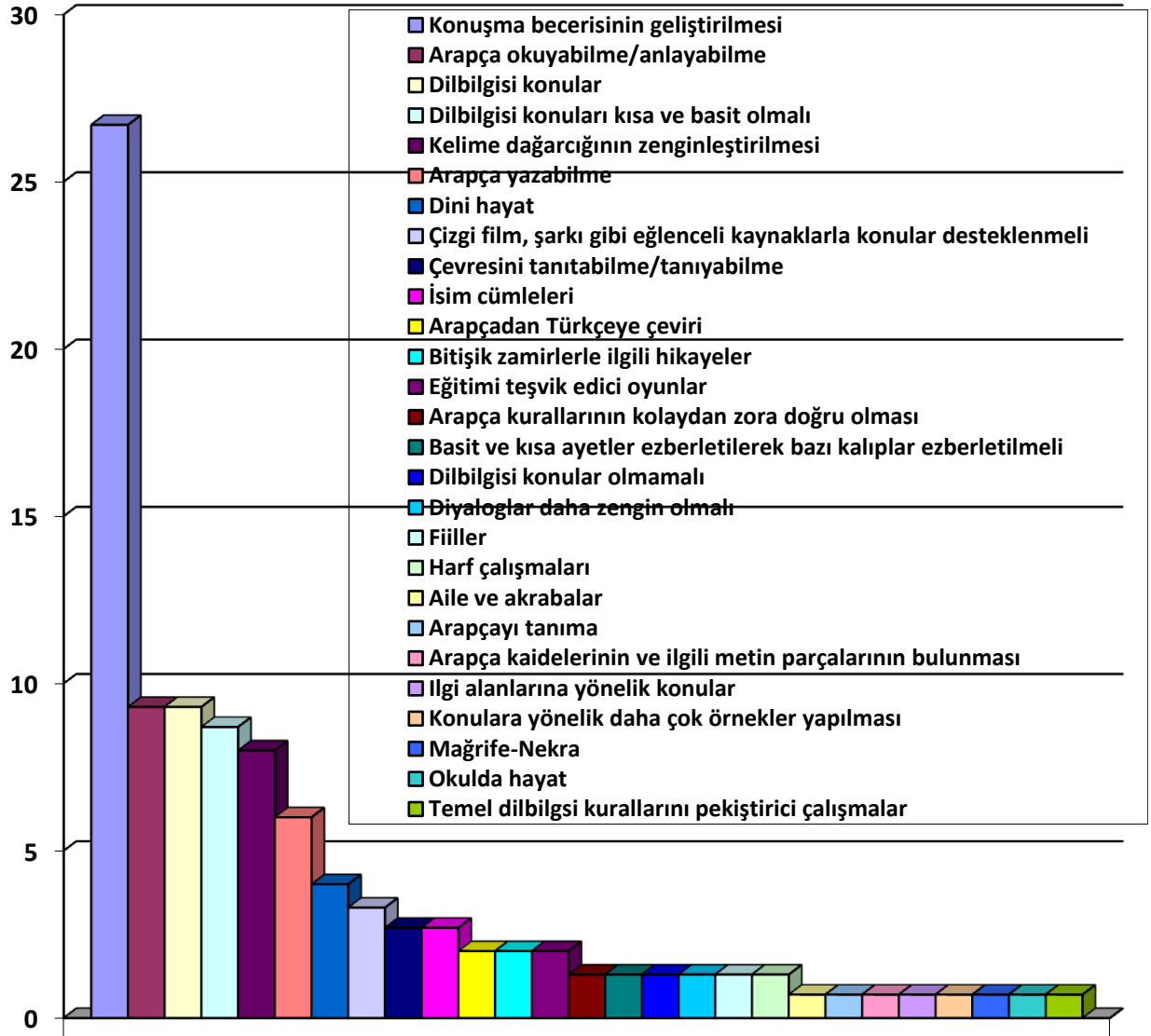
Çok zaman kullanırım	Ara sıra kullanırım	Her zaman kullanırım	Hiç kullanmam
%44,0	%30,0	%24,0	%2,0

S.26 Sizce 5.sınıf Arapça dersi öğretim programında ağırlık hangi konularda olmalıdır.

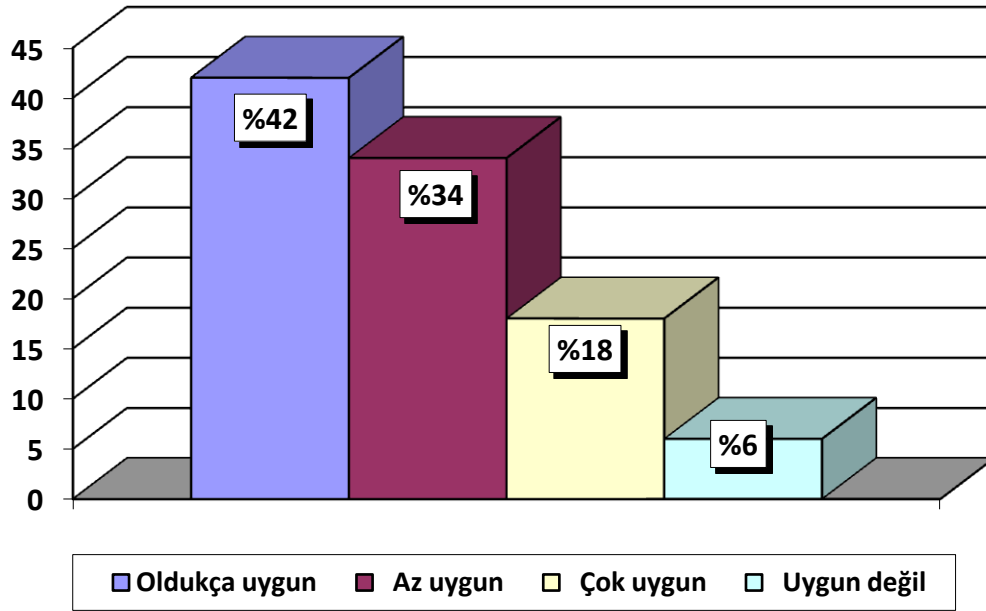
Konuşma becerisinin geliştirilmesi	26,7
Arapça okuyabilme/anlayabilme	9,3
Dilbilgisi konular	9,3
Dilbilgisi konuları kısa ve basit olmalı	8,7
Kelime dağarcığının zenginleştirilmesi	8,0
Arapça yazabilme	6,0

Grafikte de açık bir şekilde görüldüğü üzere Arapça dersi öğretim programında ağırlık “*öncelikle konuşma becerisinin geliştirilmesi*” diyenlerin oranı %26,7’dir. Bunu %9,3 ile *Arapça okuyabilme/anlayabilme* yer almaktadır.

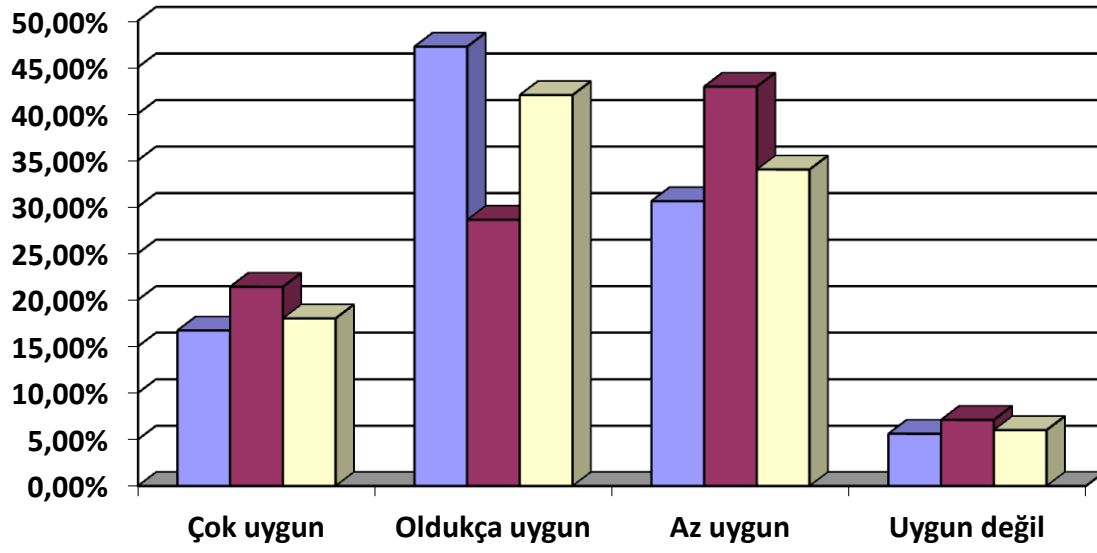

27. 5.sınıf öğrencilerinin yaşları (gelişimsel evreleri) düşünüldüğünde yer alan öğretim yöntem/teknikleri size göre ne derece uygun?

Oldukça uygun	Az uygun	Çok uygun	Uygun değil
%42,0	%34,0	%18,0	%6,0

	Çok uygun	Oldukça uygun	Az uygun	Uygun değil	Toplam
Arapça öğretmenliği mezunları	21,4%	28,6%	42,9%	7,1%	100,0%
İlahiyat mezunları	16,7%	47,2%	30,6%	5,6%	100,0%
Toplam	18,0%	42,0%	34,0%	6,0%	100,0%

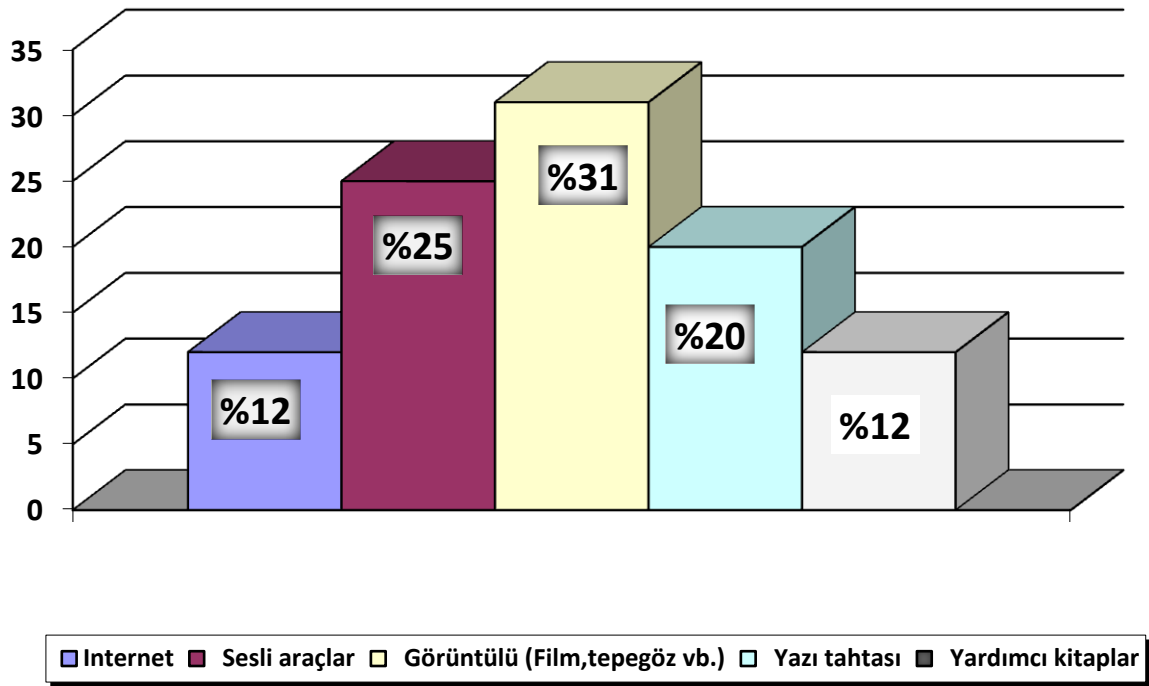

■ İlahiyat mezunları ■ Arapça öğretmenliği mezunları ■ Toplam

28. Sizce derslerde ders kitabı dışında hangi yardımcı araç ve gereçleri kullanmak gerekir? Gereklik sırasına (1. 2. 3.) şeklinde sıralayınız.

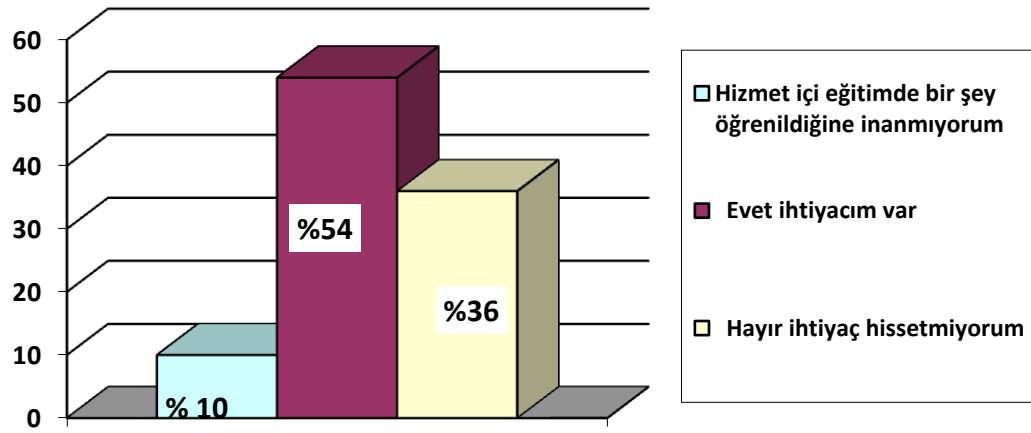
Derslerde ders kitabı dışında hangi yardımcı araç ve gereçleri kullanmak gerekir? sorusuna %31 ile ilk sırada **“Görüntülü; film, tepegöz vb.”** yer almaktadır ikinci sırayı ise %25 ile **“Sesli araçlar”** takip etmektedir. Üçüncü sırada ise %20 ile **“Yazı Tahtası”** yer almaktadır. Dört ve beşinci sırayı %12 ile “internet ve yardımcı kitaplar” bulunmaktadır.

Görüntülü (Film,tepegöz vb.)	Sesli Araçlar	Yazı Tahtası	Yardımcı Kitaplar	Internet
31,0	25,0	20,0	12,0	12,0

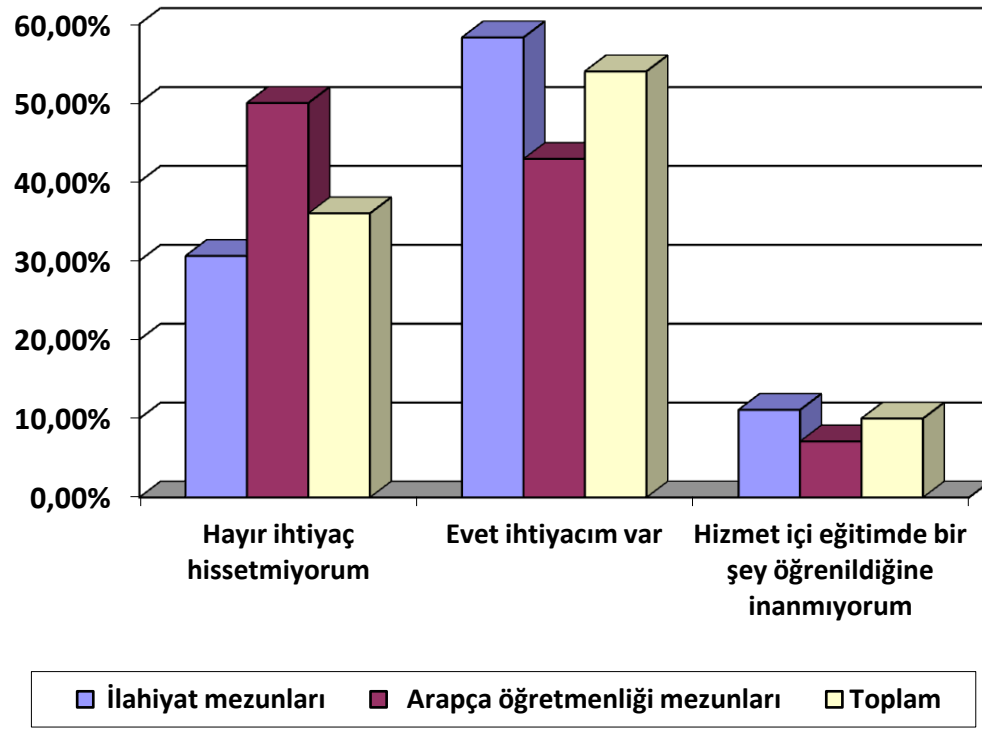

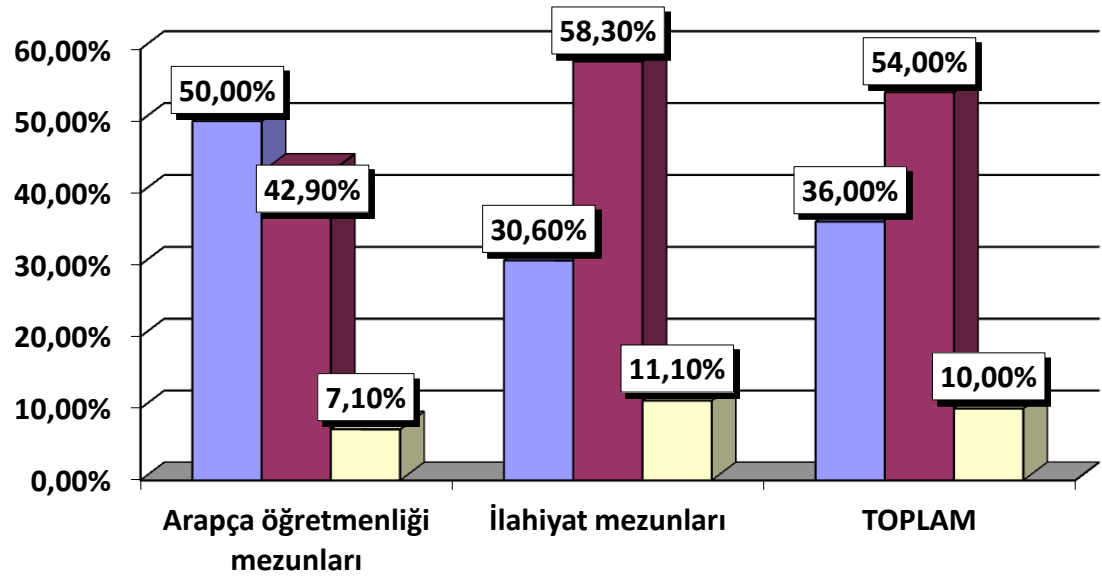
29. Arapça öğretimi konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacı hissediyor musunuz?

Evet ihtiyacım var	Hayır, ihtiyaç hissetmiyorum	Hizmet içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum
%54,0	%36,0	%10,0

	Hayır ihtiyaç hissetmiyor um	Evet ihtiyacım var	Hizmet içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum	Toplam
İlahiyat mezunları	30,6%	58,3%	11,1%	100,0%
Arapça öğretmenliği mezunları	50,0%	42,9%	7,1%	100,0%
Toplam	36,0%	54,0%	10,0%	100,0%

- Hayır ihtiyaç hissetmiyorum
- Evet ihtiyacım var
- Hizmet içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum

Bu bölümde ilahiyat fakültesi mezunları ile eğitim fakültesi bölümü mezunlarının verdiği cevaplar daha ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Hizmet içi eğitime ihtiyacım var diyen öğretmen grubumuz %54 idi. Bu dilimi kendi içinde incelediğimizde %58,3 oranında ilahiyat fakültesi mezunu öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyacı olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin ise oranı %42,9'dur. Eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin yarısı (%50) ihtiyacım yok derken %7,1 i de hizmet içi eğitimde bir şey öğretildiğine inanmadığını belirtmiştir. İlahiyat fakültesi mezunlarında ise bu oranlar; %30,6 ihtiyacım yok, %11,1 inanmıyorum şeklindedir.

2.3.ÇAPRAZ DEĞERLENDİRMELER

Bu bölümde çalışmanın başında yüzeysel olarak verilen bazı veriler daha derinlemesine incelenmiştir. Bunun yapılmasındaki neden dil öğreniminde yaşanan sorunları farklı bakış açılarını bir araya getirerek anlama çalışmasıdır.

İlk olarak yaş dağılımlarına göre;

12.Yaş dağılımına göre 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirebilir buluyor musunuz?

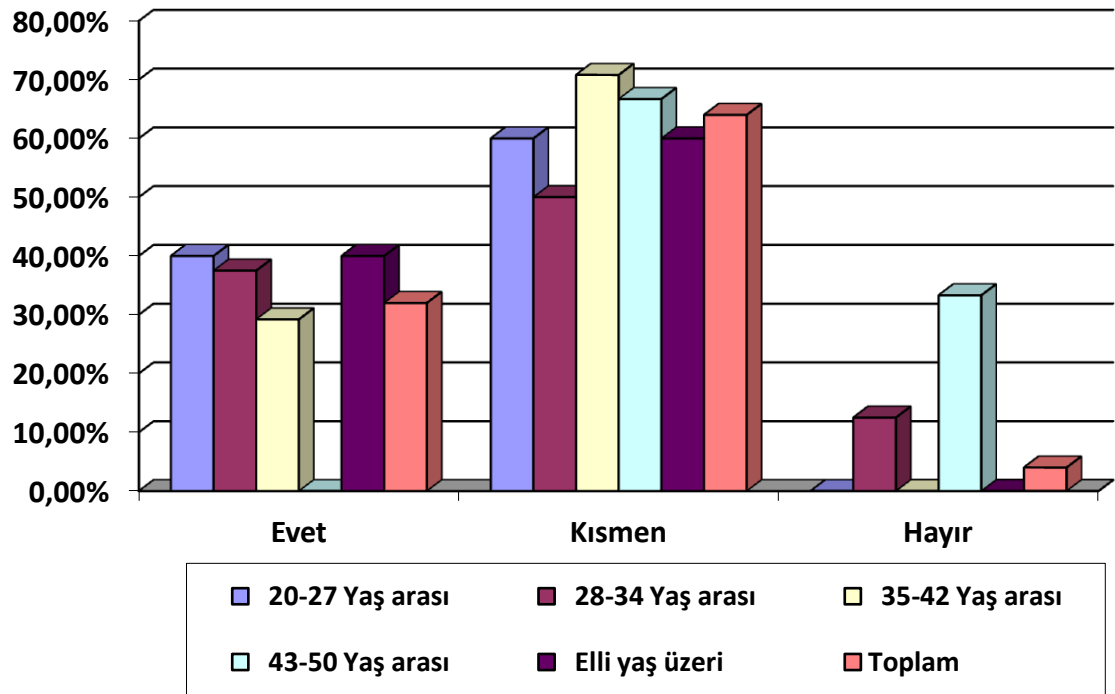
Tabloda en altta bulunan toplam satırında belirtilen yüzdeler yaş grubuna ayırmadan belirtilen yüzdelerdir. Buna 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirebiliyorum diyenlerin oranı %32 “**Kısmen**” diyenlerin oranı %64 bahsedilen amaçları gerçekleştiremiyorum diyenlerin oranı ise %4’tür.

Yukarıdan aşağı doğru yer alan diğer satırlarda ise verilen cevapların yaşlara göre dağılımı yer almaktadır.

Örneğin 43-50 yaş grubu içinde cevap verenlerin %66,7 si kısmen 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirebiliyorken %33,3’ü de hayır cevabı vererek bahsedilen amaçları gerçekleştiremediğini söylemişlerdir.

	Evet	Kısmen	Hayır	Toplam
20-27 Yaş arası	40,0%	60,0%	,0%	100,0%
	37,5%	50,0%	12,5%	100,0%

28-34 Yaş arası				
35-42 Yaş arası	29,2%	70,8%	,0%	100,0%
43-50 Yaş arası	,0%	66,7%	33,3%	100,0%
Elli yaş üzeri	40,0%	60,0%	,0%	100,0%
Toplam	32,0%	64,0%	4,0%	100,0%

Yaş dağılımına göre 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştiremediğini düşünenlerin bundaki en önemli birinci faktörü;

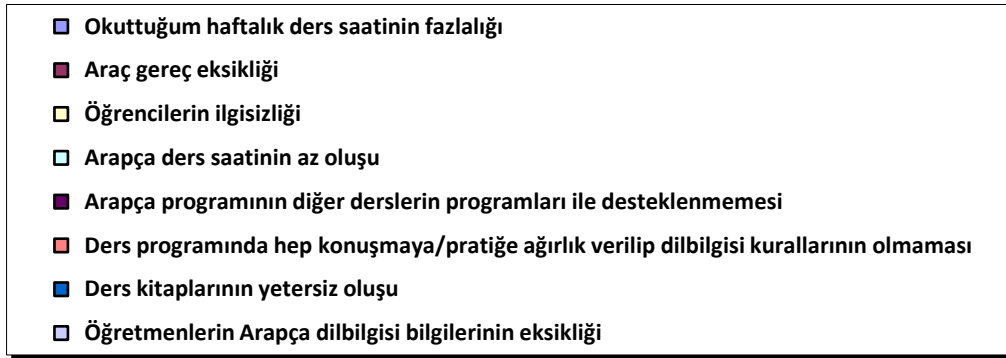
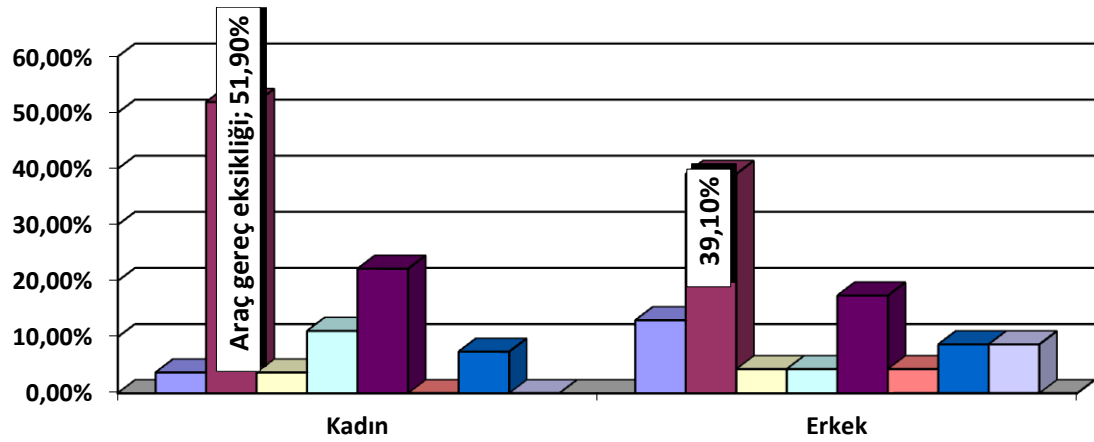
Yaş dağılımına göre yapılan yukarıdaki değerlendirmede “5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştiremediğini” düşünenlerin” bundaki en önemli faktör olarak gördüğü %46 ile **“Araç gereç eksikliği”** dir. İkincisi ise %20’lik oran ile **“Arapça programının diğer derslerin programlarıyla desteklenmemesi”** yer almaktadır. Üçüncü sırayı ise %8 erlik dilimle üç farklı ifade yer almaktadır.

- 1.Okuttuğum haftalık ders saatinin fazla olması.
- 2.Arapça ders saatinin az olması.
- 3.Ders kitaplarının yetersiz oluşu.

Meslekteki kıdemine göre 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştiremediğini düşünenlerin bundaki en önemli birinci faktörü;

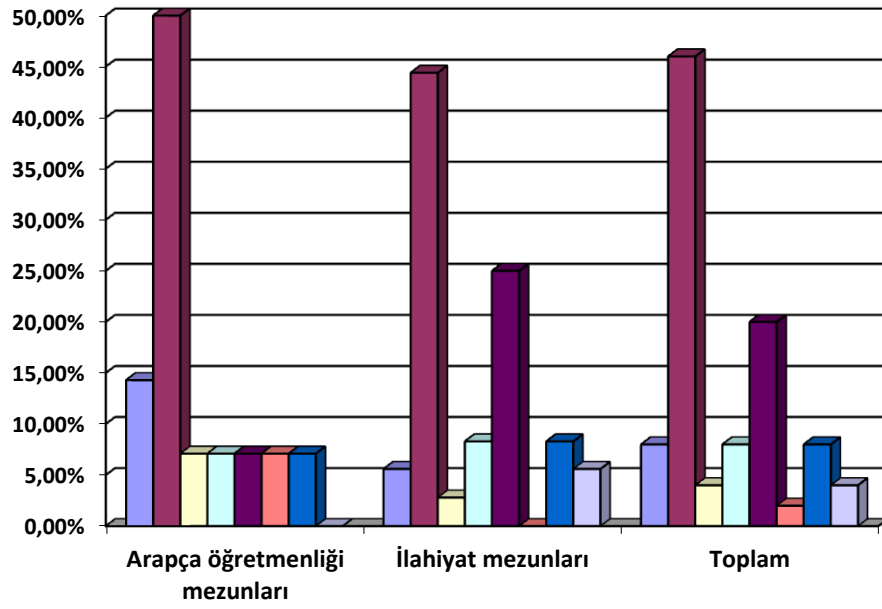
Kadın ve erkek dağılımına 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştiremediğini düşünenlerin bundaki en önemli faktörü;

Tabloda biraz karışık görünse de grafikte de görüldüğü üzere en önemli faktör olarak kadınlarda (51,9) ve erkeklerde (39,1) ile araç gereç eksikliğidir.

Eğitimci ve İlahiyatçı dağılımına göre 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştiremediğini düşünenlerin bundaki en önemli faktörü;

Eğitimci grubunda araç gereç eksikliği grafikte de görüldüğü üzeri belirgindir.

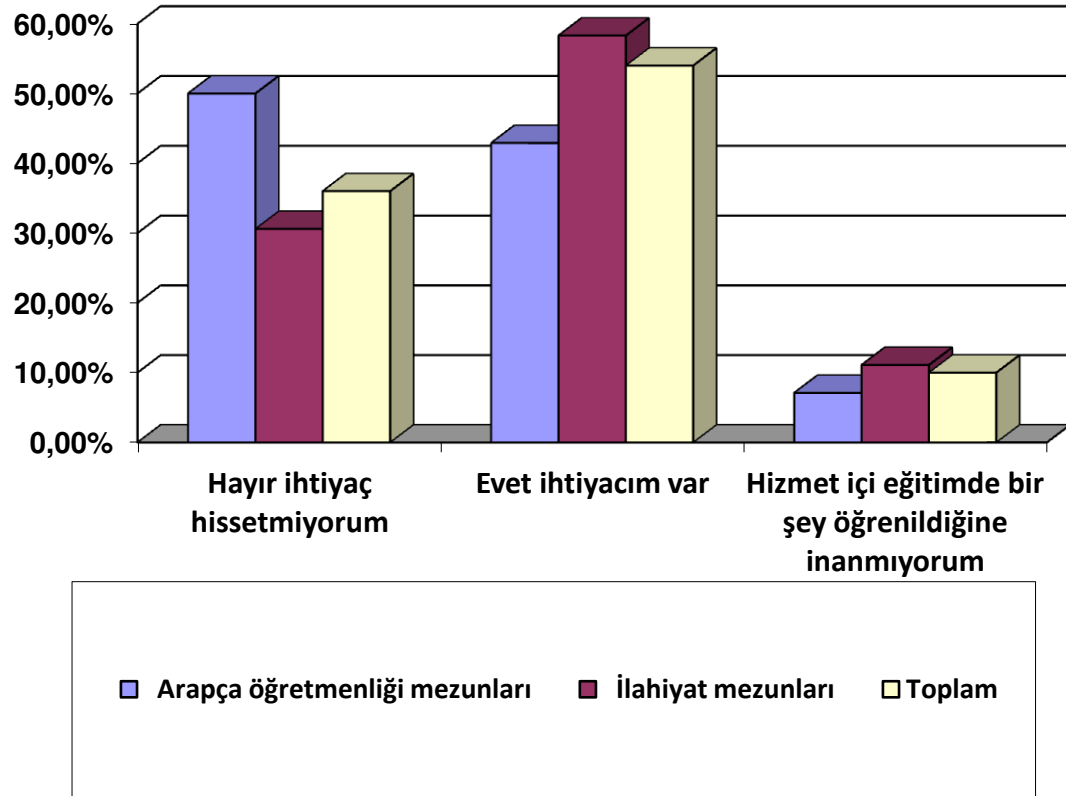

- Okuttuğum haftalık ders saatinin fazlalığı
- Araç gereç eksikliği
- Öğrencilerin ilgisizliği
- Arapça ders saatinin az oluşu
- Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi
- Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
- Ders kitaplarının yetersiz oluşu
- Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği

	Arapça öğretmenliği mezunları	İlahiyat mezunları	Toplam
Okuttuğum haftalık ders saatinin fazlalığı	14,3%	5,6%	8,0%
Araç gereç eksikliği	50,0%	44,4%	46,0%
Öğrencilerin ilgisizliği	7,1%	2,8%	4,0%
Arapça ders saatinin az oluşu	7,1%	8,3%	8,0%
Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi	7,1%	25,0%	20,0%
Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması	7,1%	,0%	2,0%
Ders kitaplarının yetersiz oluşu	7,1%	8,3%	8,0%
Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği	,0%	5,6%	4,0%
Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği	,0%	6,9%	4,9%
Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

Arapça öğretmenliği bölümü mezunları ile İlahiyat fakültesi bölümü mezunlarının “Arapça öğretimi konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacı hissediyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevapların değerlendirilmesi aşağıda yer almaktadır.

	Hayır ihtiyaç hissetmiyor um	Evet ihtiyacım var	Hizmet içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum	Toplam
Arapça öğretmenliği mezunları	50,0%	42,9%	7,1%	100,0%
İlahiyat mezunları	30,6%	58,3%	11,1%	100,0%
Toplam	36,0%	54,0%	10,0%	100,0%

Tabloda görüldüğü üzere Arapça öğretimi konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacı hissetmiyorum diyenlerin oranı %36, hizmet içi eğitime ihtiyacım var diyenlerin oranı ise %54'tür. Hizmet içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum diyenlerin oranı ise %10 olarak görülmektedir.

Cevap verenleri Arapça öğretmenliği bölümü mezunları ve ilahiyat fakültesi mezunları olarak ayırdığımızda ise Hizmet içi eğitime ihtiyacı olanların oranı ilahiyat fakültesi mezunlarında daha belirgindir. (%58,3) Bu oran eğitim fakültesi mezunlarında %42,9 olarak karşımıza çıkmaktadır.

SONUÇ

“İmam Hatip Ortaokulları 5. Sınıf Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı bu çalışmada ülkemizde İmam Hatip Ortaokullarında Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Yapılan araştırmalar, öğretmen anketine göre şu sonuçlara varılmıştır.

“5. sınıf Arapça dersi öğretim programında ağırlık hangi konularda olmalıdır?” sorusuna verilen cevapla aslında karşılaşılan en önemli soruna büyük oranda işaret edilmektedir. Yirmi altıncı sırada sorulan bu soru katılımcılar %26,7 ile **“Konuşma becerisinin geliştirilmesi”** yanıtını vermişlerdir. Konuşma ve yazma becerisi ile Dilbilgisi konuları %9,3’le bu önemli sorunu takip etmektedir.

Konuşma becerisinin sorun olması ilköğretim programında yer alan amaçların önemli bir kısmının gerçekleştirilemediğini bizlere göstermektedir. Bu nedenledir ki 12. soruda yöneltilen **“5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirebiliyor musunuz?”** sorusuna verilen cevaplarda evet % 32’de kalmıştır. Kısmen diyenler %64, hiç gerçekleştiremeyenler ise %4’tür.

Bunun sağlanamamasındaki en önemli etken ise son dönemlerde görülen teknolojik ilerlemelere rağmen %46’lara ulaşan **“araç gereç eksikliği”** ve %20’ler oranında da **“Arapça derslerinin diğer derslerle desteklenmemesi”** dir.

Eğitmenleri kendi içinde incelemeden önce Eğitim aldıkları yapıyı incelediğimizde ise aslında ilköğretim 5. Sınıfta var olan sorunların önemli bir oranda üniversitelerde yeterli bir eğitim verilememesinden kaynaklandığı görülmektedir.

Eğitmenleri kendi içinde incelemeden önce geneline baktığımızda **hizmet içi eğitime ihtiyacı var diyen öğretmen oranı %56 oranındadır. İhtiyacı yok diyen ise %34 dür.**

Eğitmenlere kendi içinde baktığımızda ise eğitim fakültesi mezunu öğretmenler ile ilahiyat fakültesi mezunu öğretmenler arasında oluşan eğitimsel farklılıklarında da karşılaşılan sorunlarda etkisi olduğu görülmektedir.

Örneğin, hizmet içi eğitime ihtiyacı olan ilahiyat fakültesi öğretmenlerin oranı %58’lerde eğitim fakültesi öğretmenleri de %43’lerdedir.

Analizlerin sonucunda şu açıkça görülmektedir ki ilköğretimde yaşanan sorunların kaynağında yalnızca öğrenci bulunmamaktadır.

Bu sorunları birçok başlık altında toplayabiliriz bu başlıklardan bazıları:

1. Eğitim politikalarındaki belirsizlikler
2. Eğitim farklılıklarından kaynaklanan sorunlar,
3. Eğitimcilerin aldıkları eğitim farklılıklarından kaynaklanan sorunlar
4. Araç gereç eksikliklerinden kaynaklanan sorunlar
5. Motivasyon eksikliğinden kaynaklanan sorunlar...

Dil konuşuldukça öğrenilir öğrenildikçe konuşulur... İlk ve ortaöğretim kurumlarımızda ise yalnızca öğrenilmek öğretilmeye çalışılmaktadır.

Anket sonuçları arasında “Arapça’nın konuşulmadığı” gerçeği, bu yönde önemli bir eksikliğin hem öğrenci hem eğitimci cephesinde olduğu gözlerden kaçmamaktadır.

Ülkemizde son 70-80 yıl içinde eğitime yönelik bir çok silbaştanlar yaşanmıştır. Bilimsellikten uzak tamamen ideolojik ve rantasal bu çalışmalar “dil öğretiminin”

ilköğretim seviyesinde araç gereçten yoksun devlet okullarında öğrenciyi güdeleyemeyen grift bir yapıya bürünmesine neden olmuştur.

KAYNAKÇA

AKÇAY, İsmail, **Arapça ve Türkçe Seslerin Teleffuzları ve Aralarındaki İlişkiler**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Ü., Sos. Bil.Enst., Erzurum 1994.

AKÇAY, Cihaner, **Arapçada Yaygın Kelime ve Kalıplar**, Ankara 2005

AKDAĞ, Hasan, **Arap Dilinde Fiiller**, Konya 1984.

AKSAN, Doğan, **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim**, Ankara 1990, I-III.

AYDIN, Tahirhan, **Arapça ve Türkçede Cümle Yapısı, Yabancılarla Arapça Cümle Öğretimi-Karşıtsal Çözümleme** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2007.

BANGUOĞLU, Tahsin, **Türkçenin Grameri**, Ankara 1990.

BAYRAM, Selahattin, “Öğrenci ve Öğretmen Perspektifinden Türkiye’de Arapça Öğretimi”, **Değerler Eğitimi Dergisi**, Cilt 9, No: 22, 43-70, İstanbul, Aralık 2011.

CANGİR, Mücella, **İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğreniminde Karşılaşılan Sorunlar** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2002.

ÇÖĞENLİ, M. Sadi, **Arapçada Fiil Çekimleri ve Sarf Bilgisi**, Erzurum 1988.

DAĞBAŞI, Gürkan, **Oyun Tekniği ve Arapça Öğretiminde Kullanımı**, Ankara 2007.

DEMİR, Murat, **İmam Hatip Liselerinde Arapça Konuşma Öğretimine Etkinlik Temelli Bir Yaklaşım** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2009.

DEMİREL, Özcan, **Yabancı Dil Öğretimi –İlkeler Yöntemler Teknikler-**, Ankara 1990.

DURUKAN, Sami Oktay, **Arapça Eğitiminde Duygusal Zeka Boyutu** (Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2007.

ERGİN, Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**, İstanbul 1993.

HENGİRMEN, Mehmet, **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara 1995.

İŞLER, Emrullah- YILDIZ, Musa, **Arapça Çeviri Kılavuzu** 2011.

KARSLI, İlyas, **Türkçe Arapça Sözlük**, İstanbul 1993.

MAKSUDOĞLU, Mehmet, **Arapça Dilbilgisi**, İstanbul 1990.

MUTÇALI, Serdar, **Arapça-Türkçe Sözlük**, İstanbul 1995.

ÖZCAN, Murat, **Arapça Yazma Becerileri Öğretiminde İletişimsel Yaklaşım** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2007.

POLAT, Hüseyin, **Arapların Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Sorunlar** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ank. Ü., Sos. Bil.Enst., Ankara 1998.

SUVEYD, ‘Abdullah ‘Abdulhamîd, **‘İlmu’l-Luğa**, Trablus 1993.

TOPALOĞLU, Ahmet, **Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü**, İstanbul 1989.

TUNOĞLU, Mehtap, **Arap Dilinde Çoğullar Konusu ve Öğretimi** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2010.

URALGIRAY, Yusuf, **İlk ve İleri Dilbilgisi**, Riyad 1986, I-II.

UYGUN, Osman, **İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi**, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Ü., Sos. Bil. Enst., Bursa 1994.

YANIK, Nevzat H., **Türkçeden Arapçaya Çeviri-I- Fiil Çekimleri ve Zamanlar**, Erzurum 1997.

EK-1

ANKET

Değerli Meslektaşım

Ben Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencisiyim ve "İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıf Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu bir tez hazırlamaktayım. Ankette yer alan soruları içtenlikle cevaplayarak, çalışmaya katkı sağladığınız için ve ayrıca ankete ayırdığınız zaman için çok teşekkür ederim.

Araştırmacı : Seval GÜLTEKİN

BU ANKET SADECE 5.SINIF ARAPÇA DERSİNE GİREN ÖĞRETMENLER İÇİN DÜZENLENMİŞTİR.

I. ÖĞRETMENLERLE İLGİLİ KİŞİSEL BİLGİLER

1. Çalışmakta olduğunuz il:

2. Görev yaptığınız okul:

(.....)
(.....)

3. Cinsiyetiniz () Kadın () Erkek

4. Yaşınız:.....

5. Mezun olduğunuz Üniversite

(Lütfen yazınız).....

6. Mezun olduğunuz Fakülte

(Lütfen yazınız).....

7. Meslekteki kıdeminiz.

() a. 1-5 yıl () b. 6-10 yıl () c. 11-15 yıl
() d. 16-20 yıl () e. 21 ve üzeri

8. Bulduğunuz okulda ve eğer varsa diğer okullardaki görevlerinize birlikte haftalık toplam ders saatiniz:

() a. 1-10 saat () b. 11-17 () c. 18-24 () d. 24-30

9. Arapça öğretimi alanında daha önce hizmet içi eğitim kurs ya da seminerlerine katıldınız mı?

() a. Evet () b. Hayır

10. Arapça öğretmenliği ile birlikte yürüttüğünüz göreviniz var mı?

() a. Evet () b. Hayır

11. Arapça dersleri dışında hangi dersleri okutuyorsunuz? Lütfen yazınız

() a. İHL Meslek Dersleri

() b. Diğer.....

II. ARAPÇA DERS PROGRAMLARININ BUGÜNKÜ DURUMU İLE İLGİLİ SORULAR

12. 5.sınıf Arapça dersi ilköğretim programında yer alan amaçları gerçekleştirilebilir buluyor musunuz?

() a. Evet
() b. Kısmen
() c. Hayır

Bu soruya hayır cevabı verdiyseniz lütfen 11.soruyu cevaplayınız.

13. Eğer programda yer alan amaçların gerçekleşmediğini düşünüyorsanız, bunda etkili olan faktörleri yazınız. (en önemli gördüğünüz 3 maddeyi işaretleyiniz ya da yazınız.)

() a. Okuttuğum haftalık ders saatinin fazlalığı
() b. Araç gereç eksikliği
() c. Yönetici ilgisizliği
() d. Öğrencilerin ilgisizliği.
() e. Arapça Ders saatinin az oluşu
() f. Arapça programının diğer derslerin programları ile desteklenmemesi
() g. Ders programında hep konuşmaya/pratiğe ağırlık verilip dilbilgisi kurallarının olmaması
() h. Ders kitaplarının yetersiz oluşu
() j. Öğretmenlerin Arapça dilbilgisi bilgilerinin eksikliği
() k. Öğretmenlerin Arapça konuşma/pratik yönünden eksikliği
Diğer.....
.....
.....

14. 5.sınıf Arapça ders kitaplarında yer alan diyalog/metinler:

() a. Öğrenci ihtiyacını karşılamaktadır.
() b. Öğrenci ihtiyacını kısmen karşılamaktadır.
() c. Öğrenci ihtiyacını karşılamamaktadır.

15. Programda yer alan dilbilgisi konuları:

() a. Çok yeterlidir.
() b. Oldukça yeterlidir.
() c. Az yeterlidir.

() d. Yeterli değildir.

16. Programda yer alan dilbilgisi kuralları ile diyalog/metinler :

- () a. Tamamen uyumludur.
 () b. Oldukça uyumludur.
 () d. Az uyumludur.
 () e. Uyumlu değildir.

17. Öğrencilerin derste ki metin/diyalog ile dilbilgisi kurallarına karşı ilgileri nasıldır?

- () a. Çok ilgililer.
 () b. Oldukça ilgililer.
 () c. Az ilgililer.
 () d. Hiç ilgili değildir.

18. "Arapça öğretmenleri, çoğunlukla derste dilbilgisi kurallarıyla ilgili konulara ağırlık vererek, metin/diyalogları ve konuşma/pratiği ihmal ediyorlar." Görüşüne ne derece katılıyorsunuz?

- () a. Tamamen katılıyorum
 () b. Çoğunlukla katılıyorum.
 () c. Az katılıyorum.
 () d. Hiç katılmıyorum.

19. Programda bulunan dilbilgisi konularını öğretmekte, kendinizi ne derece yeterli görüyorsunuz?

- () a. Tamamen yeterliyim.
 () b. Oldukça yeterliyim.
 () c. Az yeterliyim.
 () e. Yeterli değilim.

20. Programda yer alan dilbilgisi konularını öğretmede, üniversitede aldığınız eğitimi nasıl değerlendirirsiniz?

- () a. Çok yeterli bir eğitim.
 () b. Oldukça yeterli.
 () c. Az yeterli.
 () d. Hiç Yeterli değil.

21. Programda bulunan metin/diyalog öğretiminde ve konuşma/pratik yapmakta, kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?

- () a. Çok yeterliyim.
 () b. Oldukça yeterliyim.
 () c. Az yeterli.
 () d. Hiç yeterli değil.

22. Metin/diyalog öğretiminde ve konuşma/pratik için ders öncesi bir hazırlık yapar mısınız?

- () a. Her zaman hazırlık yaparım.
 () b. Çok zaman hazırlık yaparım.
 () c. Bazen hazırlık yaparım.
 () d. Hazırlık yapmam.

23. Derslerinizde öğrencilerin Arapça konuşma durumu için en uygun seçeneği işaretleyiniz:

- () a. Her zaman Arapça konuşuyorlar, Türkçe konuşmak yasak
 () b. Bazen Arapça bazen Türkçe konuşuyorlar.

() c. Çok nadiren Arapça konuşuyorlar.

() d. Hiç Arapça konuşmuyorlar.

24. Ders kitabı dışında hangi yardımcı araç ve gereçleri kullanıyorsunuz? En çok kullandığınız 3 yardımcı materyali önem sırasına göre yazınız

.....

25. Yukarıda sayılan araç ve gereçleri kullanma sıklığınızı:

- () a. Her zaman kullanırım.
 () b. Çok zaman kullanırım.
 () c. Ara sıra kullanırım.
 () d. Hiç kullanmam.

26. Sizce 5. sınıflarda Arapça dersi öğretim programında ağırlık, hangi konularda olmalıdır? (*Lütfen lütfen önem sırasına göre yazınız.*)

1.

 2.

 3.

27. 5. sınıf öğrencilerinin yaşları (gelişimsel evreleri) düşünüldüğünde yer alan öğretim yöntem/teknikleri size göre ne derece uygun?

- () a. Çok uygun
 () b. Oldukça uygun
 () c. Az uygun
 () d. Uygun değil.

28. Sizce derslerde ders kitabı dışında hangi yardımcı araç ve gereçleri kullanmak gerekir?

Gereklik sırasına göre (1.2.3.) şeklinde sıralayınız.

- () a. Yardımcı kitaplar. () b. Yazı tahtası
 () c. Görüntülü (film, tepegöz vb.) () d. Sesli araçlar.
 () e. Dergi, gazete, () f. internet

Diğer.....

29. Arapça öğretimi konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacı hissediyor musunuz?

- () a. Hayır ihtiyaç hissetmiyorum.
 () b. Evet ihtiyacım var.
 () c. Hizmet-içi eğitimde bir şey öğrenildiğine inanmıyorum.

KATILIMINIZDAN DOLAYI TEŞEKKÜR EDERİM....

EK-2

ÖĞRETİM YILI : 2012 / 2013

SINIFI: 5. SINIFLAR

DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN				
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	TEMA LAR	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
EYLÜL	17 21	1	4	1- Dersin tanıtılması 1- Arapçanın Önemi 2- Arap Harfleri	Dinleme: Dinlediği yabancı dillerden Arapçayı ayırt eder. Arapçanın seslerini birbirinden ayırt eder. Duyduğu basit sözcüklerin anlamını bilmese de seslendirir. Dinlerken vurgu ve tonlamadan iletişimsel anlamlar çıkarır. Soru ifadelerini diğer ifadelerden ayırt eder. Basit, açık, yavaş ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder. Duyduğu Arapça sesleri iletişimi sağlayabilecek derecede seslendirir. Duyduğu basit sözcükleri, duyduğu vurgu ve tonlamalara bağlı kalarak seslendirir. Harekelerden yararlanarak kısa ve çok basit cümleleri birkaç kez ve yavaşça okuyarak anlamlandırır.	Gösteri Drama Dinleme Anlama Tekrar etme Konuşma Soru - cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	Öğretim Yılıının Başlaması
	24 28	2	4	1. TEMA: ARAPÇA'YI TANIYALIM 2-Arap Harfleri (Ünsüzler) 2 - Alıştırmalar				
EKİM	01 05	3	4	2 -Arap Harflerinin Kısa Ünlülerle Seslendirilmesi: Fetha 2- İletişimsel ifadeler ((السلام عليكم - وعليكم السلام))	Okuma: Arapçanın seslerini oto grafik şekilleriyle tanıır. Arapçanın harekeleme sistemini tanıır. Metindeki temel noktalama işaretlerini tanıır. Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Görsel destekli basit bilgilerin yer aldığı tablo, çizelge vb. içeriğini anlar. Konuşma: Uygun tonlama biçimlerini kullanır. Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Konuşma esnasında bağlaçları kullanır. Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır.	Gösteri Drama Dinleme Anlama Tekrar etme Konuşma Soru - cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
	08 12	4	4	2 -Arap Harflerinin Kısa Ünlülerle Seslendirilmesi: Damme 2- İletişimsel ifadeler ((صباح الخير - مساء الخير))				
	15 19	5	4	2 -Arap Harflerinin Kısa Ünlülerle Seslendirilmesi: Kesra 2- İletişimsel ifadeler ((إلى اللقاء - مع السلامة))				
	22 26	6	4	3 – Arap Harflerinin Uzun Ünlülerle Seslendirilmesi 1-KURBAN BAYRAMI TATİLİ				Kurban Bayramı Tatili (26-29)

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN		DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)		
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	TEMALAR	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
KASIM	29 02	7	4	2 –Harflerde Cezm 1 - Harflerde Şedde	Yazma: Arapçanın seslerini oto grafik şekilleriyle yazar. Tanıdığı ifadeleri gördüğü şekliyle yazar. Öğrendiği sözcükleri alfabetik sözlük sırasına koyar. Tanıdığı ifadeleri doğru bir şekilde yazar. Bildiği basit sözcüklerin yazımında harfleri birbirine bağlar. Arapçanın seslerini işiterek yazıya aktarır.	Gösteri Drama Dinleme Anlama Tekrar etme Konuşma Soru - cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alistırma Kitabı, CD, DVD, Resim, Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Tatili
	05 09	8	4	2 –Harflerde Tenvin 2 – Marife ve Nekra				1. YAZILI YOKLAMA
	12 16	9	4	2. TEMA: TANIŞMA 2 –MüenneslikTa'sı 2 - Alistirmalar	Dinleme: Soru ifadelerini diğer ifadelerden ayırt eder. Basit selamlaşma ifadelerini ayırt eder. Okuma: Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar.			10 KASIM ATATÜRK'Ü ANMA HAFTASI
	19 23	10	4	2- Soru edatı: mâ? (ما) 2- İşaret Zamirleri (هذه - هذا)				24 KASIM ÖĞRETMENLER GÜNÜ
	26 30	11	4	2 –Soru edatı (من) 2 - Kişi Zamirleri (أنت - أنا)	Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. Uygun tonlama biçimlerini kullanır. Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır.	Gösteri Drama Dinleme Anlama Tekrar etme Konuşma Soru - cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alistırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
ARALIK	03 07	12	4	2 – Soru edatı (أين) 1 – İyelik Zamirleri (ك - ي - هـ)	Yazma: Kendisiyle ilgili temel kişisel bilgileri yazar. Öğrendiği sözcükleri alfabetik sözlük sırasına koyar.			

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN		DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)		
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	TEMALAR	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
ARALIK	10 14	13	4	3. TEMA: AİLE 1 – Soru edatı (كيف) 2- İletişimsel ifadeler (شكرا - كيف حالك ؟) 1 – Cer harfleri (من - في - إلى)	Dinleme: Dinlediği ifadelerde/metinlerde geçen sayıları ayırt eder. Dinlediği ifadelerde / metinlerde geçen temel zaman dilimlerini anlar. Sınıf ortamında duyduğu kısa ve basit yönergeleri takip eder. Okuma: Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar. Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. İletişim sırasında 1-6 arasındaki sayıları ayırt eder. Diyalog esnasında zaman dilimlerini kullanır. Basit cümlelerle kendisini ve ailesini tanıtır.	Anlatım, Soru-Cevap Aktif Gösterim, Uygulama, Grup Çalışması, Okuma	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	İKİNCİ YAZILI YOKLAMA
	17 21	14	4	2 –Evet - Hayır soruları (هل ...؟ / نعم ، لا) 2 - İsim Cümlesi (أنا تلميذ ، أنا تلميذة ، البيت كبير ، الحديقة جميلة)	Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. İletişim sırasında 1-6 arasındaki sayıları ayırt eder. Diyalog esnasında zaman dilimlerini kullanır. Basit cümlelerle kendisini ve ailesini tanıtır.	Yazma Dikte		
	24 28	15	4	2 –(1-6) arası sayılar 2 – Zaman zarfları (صباحا ، مساء ، اليوم)	Yazma: Oldukça basit, açık ve anlaşılır evet-hayır sorularına yazılı olarak cevap verir.1-6 arası sayıları yazar. Tanıdığı ifadeleri gördüğü şekliyle yazar.			
OCAK	31 04	16	4	4. TEMA: YAŞADIĞIMIZ YER 4–Emir kipi (أأنت ، أنت)	Dinleme: Günlük hayatta sıklıkla kullanılan ve oldukça yavaşça söylenen ifadeleri takip eder. Sınıf ortamında duyduğu kısa ve basit yönergeleri takip eder. Soru ifadelerini diğer ifadelerden ayırt eder. Okuma: Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar.	Anlatım, Soru-Cevap Aktif Gösterim, Uygulama, Grup Çalışması, Okuma	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	1 OCAK YILBAŞI TATİLİ
	07 11	17	4	1–Soru edatı (من أين) 2 –Kişi Zamirleri (هو - هي)	Konuşma: Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Bir görselin temel somut niteliklerini tek sözcüklü ifadelerle tarif eder. Konuşma esnasında bağlaçları kullanır. Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır. Sözlü ifade esnasında çok basit isim tamlamalarını kullanır.	Yazma Dikte		
	14 18	18	4	2 – İyelik Zamirleri (هـ - ها) 2 – İsim Tamlaması (Basit)	Yazma: Kendisiyle ilgili temel kişisel bilgileri yazar. Yaşadığı yeri ve çevresini çok basit ifadelerle yazılı olarak betimler. Öğrendiği sözcükleri alfabetik sözlük sırasına koyar.			ÜÇÜNCÜ YAZILI YOKLAMA
	21 25	19	4	2- Sıfatlar (Basit, somut) 2- Cer harfleri (على - عن - بـ)				25 OCAK 1. YARIYIL SONU

28 OCAK-09 ŞUBAT 2013 YARIYIL TATİLİ

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN		DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)		
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	TEMALAR	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
ŞUBAT	11 15	20	4	5. TEMA: GÜNLÜK HAYAT 2-Soru edatı (متى) 2 - İsim Cümlesi (هي مسافرة)	Dinleme: Arapçanın seslerini birbirinden ayırt eder. Ne zaman sorusuna cevap verir. Dinlediği somut ve basit sözcük ve ifadelerle ilgili görselleri bulur. Soru ifadelerini diğer ifadelerden ayırt eder.	Anlatım, Soru-Cevap	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf	İkinci yarıyılın başlaması
	18 22	21	4	2-Zaman zarfları (بعد الظهر) 2 - Emir kipi (Sınıf içi basit yönergeler (أنت ، أنا)	Okuma: Okuduğu metinlerdeki önemli bilgileri belirler. Birbirleriyle sıkı bir şekilde ilişkili olan kelime ve ifadeleri tahmin eder. Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanır.	Aktif Gösterim, Uygulama, Grup	Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar	
	25 01	22	4	2-Bağlaçlar (و ، أم) 2 - Alıştırmalar	Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. Sözcükleri basit bağlaçlarla birbirine bağlar. Diyalog esnasında zaman dilimlerini kullanır.	Çalışması, Okuma Yazma Dikte	Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
MART	04 08	23	4	2-Sayılar (7 - 10) 2 - Alıştırmalar	Yazma: Yazdığı sözcükleri birbirine bağlamak için temel bağlaçları kullanır. Çok kısa ve basit iletişimsel notlar yazar.			
	11 15	24	4	6. TEMA: OKUL VE EĞİTİM 2-Soru edatı (إلى أين) 2 - Mekân zarfları (فوق ، تحت ، خلف ، أمام)	Dinleme: Dinlediği somut ve basit sözcük ve ifadelerle ilgili görselleri bulur. Dinlediği ifadelerde / metinlerde geçen sayıları ayırt eder. Soru ifadelerini diğer ifadelerden ayırt eder.	Anlatım, Soru-Cevap	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf	12 MART İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ
	18 22	25	4	3-Varlık - Yokluk (عندي / ما عندي ، عندك / ما عندك) 1-II. DÖNEM 1. YAZILI YOKLAMA	Okuma: Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar. Görsellerle desteklendiğinde yazılı materyalde geçen temel yer ve zaman bilgilerini belirler. Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. İletişim sırasında 7-10 arasındaki sayıları ayırt eder. Bir görselin temel somut niteliklerini tek sözcüklü ifadelerle tarif eder.	Aktif Gösterim, Uygulama, Grup Çalışması, Okuma Yazma Dikte	Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	18 MART ÇANAKKALE ZAFERİ 1. YAZILI YOKLAMA
	25 29	26	4	2-Sıfatlar (Basit, somut) 2-Sınavlarda Başarının Düşük Olduğu ve Kavranılamadığı Düşünülen Konular	Yazma: 7-10 arası sayıları yazar. Yaşadığı yeri ve çevresini çok basit ifadelerle yazılı olarak betimler. Yazdığı sözcükleri birbirine bağlamak için temel bağlaçları kullanır.			

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN		DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)		
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	TEMA LAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
NİSAN	01 05	27	4	7. TEMA: SERBEST ZAMAN 2 – İsim Tamlaması (Basit) 2 – Emir kipi (أنتَ ، أنتِ) (Sınıf içi basit yönergeler)	Dinleme: Dinlediği somut ve basit sözcük ve ifadelerle ilgili görselleri bulur. Sınıf ortamında duyduğu kısa ve basit yönergeleri takip eder. Okuma: Kısa metinlerde verilen temel bilgileri anlar. Görsellerle desteklendiğinde yazılı materyalde geçen temel yer ve zaman bilgilerini belirler. Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar.	Anlatım, Soru-Cevap Aktif Gösterim, Uygulama, Grup Çalışması, Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
	08 12	28	4	2 –Zaman zarfları (يوم الأحد ، هذا الشتاء) 2 – Alıştırmalar	Konuşma: Vurgu ve tonlama kullanarak tek sözcüklü sorular sorar. Diyalog esnasında zaman dilimlerini kullanır. Bir görselin temel somut niteliklerini tek sözcüklü ifadelerle tarif eder. Konuşma esnasında bağlaçları kullanır. Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır.			
	15 19	29	4	2 – Mekân zarfları (قريب من ، بعيد عن) 2 - Alıştırmalar	Yazma: Çok kısa ve basit iletişimsel notlar yazar. Yazdığı sözcükleri birbirine bağlamak için temel bağlaçları kullanır.			
	22 26	30	4	8. TEMA: YİYECEK VE İÇECEKLER 2 –Düzenli çoğullar (Somut sözcükler) 1 – Kavratılmadığı Düşünülen Konular	Dinleme: Duyduğu/dinlediği sözcükleri birbirine bağlayan temel bağlaçları tanır. Dinlediği ifadelerde/metinlerde geçen sayıları ayırt eder. Sınıf ortamında duyduğu kısa ve basit yönergeleri takip eder. Basit, açık, ş ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder. Okuma: Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar. Görsellerle desteklendiğinde yazılı materyalde geçen temel yer ve zaman bilgilerini belirler. Kısa metinlerde verilen temel bilgileri anlar.	Gösteri Drama Dinleme anlama Tekrar etme Konuşma Soru-Cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
MAYIS	29 03	31	4	2 – Varlık - Yokluk (عند / ما عند ، عندها / ما عندها) 2 – Alıştırmalar	Konuşma: İletişim sırasında 11 ve 12 sayılarını ayırt eder. Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır. Sözcükleri basit bağlaçlarla birbirine bağlar. Bir görselin temel somut niteliklerini tek sözcüklü ifadelerle tarif eder. Konuşma akışında kullanılan sayıları takip eder.			
	06 10	32	4	2 –Yer bildiren ifadeler (في الشارع ، على شاطئ البحر ، قرب) 2 - Alıştırmalar				

2. YAZILI
YOKLAMA

SÜRE				ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLAN		DERSİ: ARAPÇA-5 (Ortaokul)		
AY	TARİH	HAFTA	DERS SAATİ	TEMALAR	ÖĞRENME ALANLARI VE KAZANIMLAR	ÖĞRENME, ÖĞRETME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DÜŞÜNCELER
MAYIS	13 17	33	4	2-Sayılar (11 - 12) 2 – Emir kipi (Sınıf içi basit yönergeler (أُنْتُ ، أَنْتِ)	Yazma: 11 ve 12 sayıları yazar. Yaşadığı yeri ve çevresini çok basit ifadelerle yazılı olarak betimler. Çok kısa ve basit iletişimsel notlar yazar.	Gösteri Drama Dinleme anlama Tekrar etme Konuşma Soru-Cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası, Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
	20 24	34	4	9. TEMA: ALIŞVERİŞ 2-İletişim kalıpları (Özür, teşekkür, kabul, ret) 2 - Alıştırmalar	Dinleme: Duyduğu/dinlediği sözcükleri birbirine bağlayan temel bağlaçları tanır. Sınıf ortamında duyduğu kısa ve basit yönergeleri takip eder. Basit, açık, yavaş ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder.	Gösteri Drama Dinleme anlama Tekrar etme Konuşma Soru-Cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	
	27 31	35	4	2 – Emir kipi (Sınıf içi basit yönergeler (أُنْتُ ، أَنْتِ) 1 – Kavratılmadığı Düşünülen Konular	Okuma: Kısa metinlerde verilen temel bilgileri anlar. Görsellerle desteklenmiş kısa, basit yönergeleri anlar. Konuşma: Günlük ilişkilerin gerektirdiği basit konuşma kalıplarını kullanır. Oldukça basit, açık ve anlaşılır sorulara cevap verir. Bir görselin temel somut niteliklerini tek sözcüklü ifadelerle tarif eder. Basit cümle yapıları kullanarak bir gerçek nesne ya da görsel hakkında diyalog çalışması yapar.			
HAZİRAN	03 07	36	4	2-Sıfatlar (Basit , somut) 2 – Emir kipi (Sınıf içi basit yönergeler (أُنْتُ ، أَنْتِ)	Yazma: Çok kısa ve basit iletişimsel notlar yazar. Yazdığı sözcükleri birbirine bağlamak için temel bağlaçları kullanır. Yaşadığı yeri ve çevresini çok basit ifadelerle yazılı olarak betimler.	Gösteri Drama Dinleme anlama Tekrar etme Konuşma Soru-Cevap Okuma Yazma Dikte	Ders Kitabı Alıştırma Kitabı CD, DVD, Resim Fotoğraf Gerçek Nesneler Yazı Tahtası Bilgisayar Akıllı Tahta Sözlük Hikaye kitapları Yardımcı kitaplar	3. YAZILI YOKLAMA
	10 14	37	4	4- Yılsonunun değerlendirilmesi				14 HAZİRAN YILSONU